

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tid: Torsdagen den 9 mars 2017, kl. **12.30**

Plats: Sessionssalen, Juneporten, Västra Storgatan 16, Jönköping

Förhindrad ledamot inkallar själv ersättare.
Ersättare har rätt att närvara oavsett sådan kallelse.

Ärenden

1. Upprop, kl. 12.30
2. Protokollets justering
3. Fastställande av dagordning

Informationsärende:

- Presentation av nyanställd miljö- och hälsoskyddsinspektör
- Buller vid förskolor, Erik Engwall

4. Yttrande över Förvaltningsplan för fisk och fiske Vättern 2017-2022.
Annica Magnusson
Mhn 2017-0499

5. Yttrande till kommunstyrelsen; remiss om ansvaret för tillsyn över lagen och förordningen om krav på installationer för alternativa drivmedel.
Karin Hellström
Mhn 2017-493

Fika 14.30

6. Yttrande till kommunstyrelsen över promemorian "Ett aktivitetskrav för rätt att överklaga vissa beslut om lov mm" och rapporten "Begränsad skyldighet att underrätta och rätt att överklaga enligt plan- och bygglagen" samt promemorian "Nya steg för en effektivare plan- och bygglag."
Monica Rytman
Mhn 2017-414

7. Yttrande till kommunstyrelsen; Barnbokslut 2016.
Håkan Strid, Anders Hansson
Mhn 2016-4790
8. Handlingsplan för jämställdhet 2017 med uppföljning 2016.
Håkan Strid, Anders Hansson
Mhn 2017-155
9. Månadsrapport per januari och februari 2017.
Anders Hansson
Mhn 2017-694
10. Meddelanden – avslutade ärenden
11. Meddelanden – handlingar för kännedom
12. Anmälan om delegationsbeslut
13. Anmälningsärenden
14. Informationsärenden:
 - Utbildning för förtroendevalda, 2017-03-08
 - Miljöfika 170223, 170228, 170309
 - Lunchmöte för friluftsambyggare, 2017-02-28
 - Luftvårdsförbundet, 2017-02-16
 - Arbetsgruppen för luftvårdssamverkan, 2017-02-02, 02-24
 - Opsis, 2017-02-14
 - Intune och nya arvodesregler för förtroendevalda
 - Uppföljning av aktuella ärenden inom miljöskydd
 - Medborgardialog i Bankeryd, 2017-03-29
 - Miljö- och hälsoskyddschefen informerar

Susanne Wismén
Ordförande

Ann-Mari Gudmundsson
Sekreterare

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Yttrande över Förvaltningsplan för fisk och fiske Vättern 2017-2022
MHN 2017-0499

Sammanfattning

Den första förvaltningsplan för fisk och fiske med inriktning mot ett långsiktigt hållbart fiske i Vättern togs fram 2009. Den sammanförde den samlade kunskapen och definierade de åtgärder som behövdes för att nå målet med ett långsiktigt hållbart fiske och vända de långsiktigt nedåtgående trenderna för flertal arter. Den här rapporten ska ses som en revidering av förvaltningsplan för fisk och fiske i Vättern som bland annat innefattar en utvärdering av de åtgärdsförslag som tagits fram i tidigare förvaltningsplan. Den nya förvaltningsplanen är mindre omfattande med mindre bakgrundsbeskrivningar och fokuserar mer på mål och åtgärder. Målen är så långt möjligt SMARTA (specifika, mätbara, accepterade, realistiska och tidsbestämda).

Denna förvaltningsplan, är som tidigare, ett samverkansdokument och är framtagen av Vätternvårdförbundets utskott Samförvaltning Fiske tillsammans med myndigheter, forskare och olika kategorier fiskande och andra intressenter runt Vättern. Främsta syftet är att använda förvaltningsplanen som ett rådgivande planeringsverktyg där riktlinjer och mål för den framtida förvaltningen av fisk och fiske i Vättern är presenterade.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddskontorets tjänsteskrivelse, daterad 2017-02-13
Remissversion Förvaltningsplan fisk och fiske Vättern 2017-2022

Förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser det är positivt att det i denna nya förvaltningsplan anges en utvärdering av förvaltningsplan 2019-2013
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden är positiva till att förvaltningsplanen innehåller mål, delmål samt indikatorer som kommer att utvärderas 2021-2022.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser också positivt till att förvaltningsplanen är en del i det redan etablerade arbetet med Vättern genom tex VISS samt nationella databasen för åtgärder i vatten.

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det i inledande avsnitt där Vättern beskrivs översiktligt ska framgå att Vättern är en regionalt viktig vattenresurs som vattentäkt. Det bör också här framgå att Vättern sedan 2014 är ett vattenskyddsområde (hela sjön samt tillrinnande vattendrag upp till en viss sträcka). Det bör framgå att en vattenresurs möjlighet att förse samhället med ett bra råvatten för dricksvattenproduktion är en mycket viktig ekosystemtjänst.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att avsnittet om Vattenbruk ska kompletteras med text som anger att vattenbruk regleras i föreskrifterna för Vätterns vattenskyddsområde. Inom skyddsområdet är anläggningar för yrkesmässig odling eller yrkesmässig övervintring och lagrin av fisk eller skaldjur tillståndspliktiga.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden saknar uppgifter om miljögifter i Vätterns fisk. Det finns ett övergripande mål nr 7 men framgår inte i planen hur nuläget är, dvs vilka fiskarter som har kostrekommendationer, innehåller miljögifter osv. Det framgår av planen att det finns en miljögiftsproblematik genom att resonera baklänges från delmålen att arten inte ska omfattas av kostrekommendationer men det är inte helt självklart.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden saknar kopplingen av åtgärder mot kommunerna. Krävs det för att målen ska nås att kommunerna genomför åtgärderna bör detta framgå så kommunen har möjlighet att i god tid äska pengar för detta. Främst avses åtgärder kring vandringshinder och biotopvårdande åtgärder.

Ärende

Vätternvårdsförbundet har skickat förvaltningsplan fisk och fiske för Vättern 2017-2022 på remiss till berörda myndigheter och föreningar.

Förvaltningsplanen är en revidering av föregående förvaltningsplan som togs fram och var ute på remiss år 2009. Jönköpings kommun behandlade den remissen i stadsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden för att ta beslut i Kommunstyrelsen.

Vättern är en kall, näringsfattig och djup sjö med klart vatten. Dess unika naturliga förutsättningar gör att sjön hyser höga biologiska värden. Sjön är därför bl.a. utpekad som riksintresse, N2000-område och har bedömts vara nationellt särskilt värdefull inom miljömålsarbetet.

Den naturligt låga näringsstatusen i Vättern ger en lågproduktiv sjö med sparsamma bestånd och låga individstätheter. I kombination med förekomsten av attraktiva arter och ett stort fiskeintresse medför det konkurrens om resursen och risker för överexploatering anses stor. Syftet med föreliggande förvaltningsplan är att motverka överexploatering och underlätta arbetet med en adaptiv och ekosystembaserad fisk- och fiskeförvaltning i Vättern 2017-2022.

Förvaltningen i Vättern kan ses om en cirkulär, upprepande process med målet att hela tiden förbättra. I Vättern har man genomgått en förvaltningscykel, med början 2009 och föreliggande förvaltningsplan ska ligga till grund för den andra förvaltningscykeln under 2017-2022. En utvärdering av de åtgärdsförslag

som tagits fram i tidigare förvaltningsplan är genomförd och nya åtgärdsförslag framtagna. Dessutom en uppdatering av de riktlinjer som är framtagna för de frågor av principiellt stort värde för fisken och fisket i Vättern. Det har dock inte tidigare satts några mätbara mål vilket man gjort i föreliggande förvaltningsplan. Förvaltningsplanen är tänkt att användas som ett planeringsverktyg för den framtida förvaltning av fisken och fisket i Vättern.

I föregående förvaltningsplan sattes inte några mätbara och tidsbestämda mål vilket gjorts i föreliggande förvaltningsplan. För att fokusera arbetet mot att nå visionen och möta de behov som identifierats under förvaltningsplanens framtagning så har åtta övergripande mål formulerats att utvärderas 2022:

1. Förvaltningen av Vätterns fiskbestånd ska vara adaptiv och ekosystembaserad
2. De fiskbestånd som är utpekade som typiska arter inom Natura 2000 i Vättern ska uppnå minst god bevarandestatus
3. Inga av Vätterns fiskbestånd ska vara överutnyttjade
4. Inga nya främmande arter ska ha etablerats i Vättern
5. Nyttjandet av Vätterns fiskresurs har utvecklats ekonomiskt och socialt
6. Tillgängligheten till Vätterns fiskresurser ska vara bibehållen eller ha förbättrats
7. Miljögifter i fisk ska understiga gällande gränsvärden
8. Kunskapsunderlaget om Vätterns ekosystem har utvecklats och är tillräckligt för att möjliggöra en god förvaltning av Vätterns fiskbestånd.

Mellan 2021-2022 ska en utvärdering ske av de utsatta målen samt åtgärdsförslagen i föreliggande förvaltningsplan. Målen har delats upp i delmål och till varje delmål har indikatorer tagits fram för att kunna följa upp målen.

Förvaltningsplanen för fisk och fiske i Vättern utgör inte det enda underlag/styrdokument som finns för Vätterns miljö-, natur- och samhällsvärden. Det finns ytterligare styrdokument med olika inriktningar, juridisk status, tidsperiod och syften. De sjögemensamma dokument som framtagits av förbundet gällande hela sjön är Vattenvårdsplan, Förvaltningsplan för fisk och fiske 2009-2013 samt Bevarandeplan för Natura 2000. Samtliga utgörs av gemensamma kunskaps- och dataunderlag och kompetterar varandra.

Genom att ständigt inhämta kunskap om Vätterns ekosystem och fiskets påverkan på fiskbestånden kan fisk- och fiskeförvaltningen anpassas och förbättras. Försiktighetsprincipen ska tillämpas samtidigt som det är viktigt att värdera ekosystemen ur ett socialt och ekonomiskt perspektiv.

Målsättningen med en ekosystembaserad fisk- och fiskeförvaltning är att bevara och återskapa väl fungerande ekosystem så att de kan leverera olika typer av ekosystemtjänster vilket inkluderar fiskproduktion, bibehållen biodiversitet och fungerande näringsvävar. Det är naturens kapacitet att producera varor och tjänster som sätter gränser.

En ekosystembaserad förvaltning ställer krav på detaljerad kunskap om ekosystemens funktion och det mänskliga nyttjandet.

Vätterns fisksamhälle omfattar drygt 30 fiskarter samt signalkräfta. Ekosystemet domineras av laxfiskar vilket är ovanligt i södra Sverige. Den för kalla och näringsfattiga sjöar typiska arten röding förekommer här i sitt största svenska bestånd. För nästan varje art, undantaget färna och asp, finns mål, beståndsstatus, delmål, indikator samt måltal redovisade.

Vätterns tillrinningsområde är i förhållande till den stora sjöytan (1 856 km²) litet och omfattar cirka 4 503 km². Den stora andelen sjöyta som Vättern utgör av avrinningsområdet i kombination med den stora sjövolymen medför att den beräknade teoretiska omsättningstiden för Vättern är mycket lång, cirka 60 år. Till sjön mynnar ett stort antal vattendrag, varav de flesta är små. Landskapsbilden kring Vättern är mycket varierande, vilket även påverkar förutsättningarna i Vätterns tillflöden. På den sydöstra sidan är vattendragen små och mycket branta, vilket resulterar i att de för sjöns fiskarter tillgängliga delarna av vattendragen är korta. Östgötaslättens flackare landskap medför att vattendragen har betydligt lägre lutning och en mer lugnflytande karaktär.

Vätterns tillflöden anses ha mycket höga värden och flera klassas som nationellt och regionalt särskilt värdefulla för naturvärden och fisket. Vätterns tillflöden ska inte ses som enskilda isolerade vattendrag utan som ett system av vattendrag som många arter, både landlevande och vattenlevande, är beroende av. Antalet tillflöden som utnyttjas som reproduktionsområden har ökat stadigt över tid till följd av genomförda fiskevårdsåtgärder. I Jönköpings kommun kan nämnas Musslebobäcken, Tabergså, Huskvarnaån mm.

Ofta krävs en kombination av flera olika typer av åtgärder för att nå en god effekt. I Vätterns tillflöden prioriteras i första hand åtgärder som gynnar en naturlig återkolonisation av utslagna arter och /eller för att bygga upp svaga bestånd.

Håkan Strid
Miljö- och hälsoskyddschef

Annica Magnusson
Vattensamordnare

Jenny Kanerva-Eriksson
Miljö- och hälsoskyddsinsp

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Yttrande till kommunstyrelsen avseende remiss om ansvaret för tillsyn över lagen och förordningen om krav på installationer för alternativa drivmedel

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått tillfälle att yttra sig över Näringsdepartementets promemoria *Tillsyn över installation för alternativa drivmedel*, daterad januari 2017. Promemorian lämnar förslag på tillsynsansvar avseende *Lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel* samt *Förordning (2016:917) om krav på installation för alternativa drivmedel*. Enligt förslaget bör det kommunala tillsynsansvaret utföras av samma kommunala nämnd som har tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor, vilket i Jönköpings kommun är Räddningstjänsten. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inga synpunkter på detta förslag.

Beslutsunderlag

- Miljö- och hälsoskyddskontorets tjänsteskrivelse daterad 2017-02-16
- Näringsdepartementets promemoria *Tillsyn över installation för alternativa drivmedel*, daterad januari 2017

Förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

Bifalla förslaget enligt Näringsdepartementets promemoria *Tillsyn över installation för alternativa drivmedel*, daterad januari 2017.

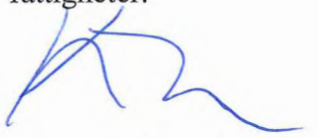
Ärende

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått tillfälle att yttra sig över Näringsdepartementets promemoria *Tillsyn över installation för alternativa drivmedel* daterad Januari 2017. *Lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel* samt *Förordning (2016:917) om krav på installation för alternativa drivmedel* trädde i kraft 18 november 2016 och genomför vissa delar av *Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/94/EU om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen*. Avsikten med direktivet är gemensamma standarder för anläggningarna där det går att ladda elbilar eller tanka vätegasbilar. Promemorian föreslår tillsynsmyndigheter avseende lagen och förordningen, bl.a. kommunerna. Enligt förslaget ska det kommunala tillsynsansvaret utföras av samma kommunala nämnd som har tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. I Jönköpings kommun utförs denna tillsyn av Räddningstjänsten. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inga synpunkter på detta förslag.

2017-02-16

Barnkonventionen

Ärendet bedöms inte beröra barn i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter.

Håkan Strid
Miljö- och hälsoskyddschef

Karin Hellström
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Beslutet expedieras till:
Kommunstyrelsen

Näringsdepartementet

Tillsyn över installationer för alternativa drivmedel

I denna promemoria lämnas förslag om vilka myndigheter som ska utöva tillsyn över att lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel och förordningen (2016:917) om krav på installationer för alternativa drivmedel följs. Statens energimyndighet, Transportstyrelsen, Elsäkerhetsverket och kommuner får i uppgift att utföra tillsyn rörande de olika frågor som regleras i lagen respektive förordningen. I promemorian föreslås också att Transportstyrelsen ska få meddela föreskrifter om skyldighet att lämna information om vilka fordon som regelbundet kan tankas med enskilda drivmedel på marknaden eller laddas vid laddningspunkter och att Konsumentverket ska få meddela föreskrifter om skyldighet att vid tankstationer tillhandahålla information om enhetspriser för andra relevanta drivmedel. Påföljder för överträdelser av sådana föreskrifter föreslås hanteras enligt förfarandet i marknadsföringslagen (2008:486), vilket t.ex. innebär att talan om förbud och ålägganden vid överträdelser förs vid Patent- och marknadsdomstolen, och att Konsumentombudsmannen i fall av mindre vikt kan meddela förelägganden.

Förslagen föreslås träda i kraft den 18 november 2017.

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:915)
om krav på installationer för alternativa drivmedel

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel

dels att 7–9 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 7 a–c och 8 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten) utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs, dock inte i fråga om tankstationer för väte.

7 a §

När det gäller tankstationer för väte utövas tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs av den kommun som utövar tillsyn över tankstationen enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

7 b §

En kommuns uppgifter enligt 7 a § ska fullgöras av den nämnd som utövar tillsyn enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

7 c §

Om en kommun har träffat avtal med en annan kommun enligt 26 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor om att de uppgifter som kommunen har enligt den lagen, får den tillsyn som avses i 7 a § utföras av den andra kommunen.

8 §

Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för tillsynen och för att de som omfattas av tillsynen ska fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Den myndighet som utövar tillsyn får besluta de förelägganden som behövs för tillsynen och för att de som omfattas av tillsynen ska fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

8 a §

Om en näringsidkare inte lämnar information om enhetspriser enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 6 § tillämpas marknadsföringslagen (2008:486), med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan prisinformation ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

9 §

Tillsynsmyndigheten får ta ut avgifter för ärendehandläggning och för tillsynen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana avgifter.

Den myndighet som utövar tillsyn får ta ut avgifter för ärendehandläggning och för tillsynen.

Regeringen eller den myndighet eller kommun som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana avgifter.

Denna lag träder i kraft den 18 november 2017.

1.2 Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)

Härigenom föreskrivs att 1 § marknadsföringslagen (2008:486) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag har till syfte att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenter och näringsidkare.

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a. i

- lagen (1992:1672) om paketresor,
- tobakslagen (1993:581),
- lotterilagen (1994:1000),
- sjölagen (1994:1009),
- lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
- lagen (1996:1006) om anmälningssplikt avseende viss finansiell verksamhet,
- lagen (1996:1118) om marknadsföring av kristallglas,
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- prisinformationslagen (2004:347),
- lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler,
- försäkringsavtalslagen (2005:104),
- lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
- lagen (2006:484) om

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a. i

- lagen (1992:1672) om paketresor,
- tobakslagen (1993:581),
- lotterilagen (1994:1000),
- sjölagen (1994:1009),
- lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
- lagen (1996:1006) om anmälningssplikt avseende viss finansiell verksamhet,
- lagen (1996:1118) om marknadsföring av kristallglas,
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- prisinformationslagen (2004:347),
- lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler,
- försäkringsavtalslagen (2005:104),
- lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
- lagen (2006:484) om

¹ Senaste lydelse 2016:1223.

franchisegivares
informationsskyldighet,
– lagen (2010:510) om
lufttransporter,
– radio- och tv-lagen (2010:696),
– alkohollagen (2010:1622),
– konsumentkreditlagen
(2010:1846),
– lagen (2011:914) om
konsumentskydd vid avtal om
tidsdelat boende eller
långfristig semesterprodukt,
– lagen (2013:1054) om
marknadsföring av
modersmjölksersättning och
tillskottsnäring,
– lagen (2014:1344) med
kompletterande bestämmelser till
EU:s tåg-, fartygs- och
busspassagerarförordningar,
– lagen (2015:671) om alternativ
tvistlösning i
konsumentförhållanden,
och
– lagen (2015:953) om
kollektivtrafikresenärers
rättigheter.

franchisegivares
informationsskyldighet,
– lagen (2010:510) om
lufttransporter,
– radio- och tv-lagen (2010:696),
– alkohollagen (2010:1622),
– konsumentkreditlagen
(2010:1846),
– lagen (2011:914) om
konsumentskydd vid avtal om
tidsdelat boende eller
långfristig semesterprodukt,
– lagen (2013:1054) om
marknadsföring av
modersmjölksersättning och
tillskottsnäring,
– lagen (2014:1344) med
kompletterande bestämmelser till
EU:s tåg-, fartygs- och
busspassagerarförordningar,
– lagen (2015:671) om alternativ
tvistlösning i
konsumentförhållanden,
– lagen (2015:953) om
kollektivtrafikresenärers
rättigheter, och
– *lagen (2016:915) om krav på
installationer för alternativa
drivmedel.*

Denna lag träder i kraft den 18 november 2017.

1.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2016:917) om krav på installationer för alternativa drivmedel

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2016:917) om krav på installationer för alternativa drivmedel

dels att 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas åtta nya paragrafer, 9–16 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna förordning är meddelad med stöd av

– 3 § lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel i fråga om 3–8 §§, och
– 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

– 3 § lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel i fråga om 3–8 §§,
– 5 § lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel i fråga om 9 §,
– 6 § lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel i fråga om 10 §,
– 9 § lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel i fråga om 16 §, och
– 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

Information till användare

9 §

Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om skyldighet att lämna information om vilka fordon som regelbundet kan tankas med enskilda drivmedel på marknaden eller laddas vid laddningspunkter.

10 §

Konsumentverket får meddela föreskrifter om skyldighet att vid tankstationer tillhandahålla information om enhetspriser för andra relevanta drivmedel.

Tillsyn

Avgifter för laddning av elfordon

11 §

Energimyndigheten utövar tillsyn över att 4 § lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel om avgifter för laddning av elfordon följs.

Laddningspunkter för elfordon

12 §

Energimyndigheten utövar tillsyn över att 3–5 §§ följs.

Landströmsförsörjning till fartyg

13 §

Transportstyrelsen utövar tillsyn över att 6 § följs såvitt avser de delar av systemet för landströmsförsörjning som är fast monterade på fartyget eller följer med fartyget vid färd.

14 §

Elsäkerhetsverket utövar tillsyn över att 6 § följs såvitt avser de delar av systemet för landströmsförsörjning som är fast monterade på land eller som förvaras på land när systemet inte används.

Information till användare

15 §

Transportstyrelsen utövar tillsyn över att föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 § följs.

Föreskrifter om tillsynen

16 §

Den myndighet som utövar tillsyn får meddela föreskrifter om

1. tillsynen, och
 2. avgifter för ärendehandläggning och för tillsynen.
-

Denna förordning träder i kraft den 18 november 2017.

2 Bakgrund och redogörelse för behoven av reglering

Den 18 november 2016 trädde lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel och förordningen (2016:917) om krav på installationer för alternativa drivmedel i kraft. Lagen och förordningen genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/94/EU om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen i de delar som direktivet kräver författningsreglering. Direktivet kräver också att medlemsstaterna tar fram nationella handlingsprogram för bl.a. utbyggnaden av infrastrukturen för alternativa drivmedel. Regeringen beslutade den 17 november 2016 att anta ett sådant handlingsprogram.

Regleringen i den nämnda lagen och förordningen innebär att installationer för alternativa drivmedel ska uppfylla vissa standarder i syfte att underlätta utbyggnaden av infrastrukturen för alternativa drivmedel och på så sätt öka användandet av alternativa drivmedel. Lagen och förordningen ger också möjlighet att meddela föreskrifter om krav att lämna information till användare om vilka fordon som kan tankas med alternativa drivmedel och om prisjämförelser.

Varken i lagen eller i förordningen anges vilka myndigheter som ska utöva tillsyn över att lagen och förordningen följs. Frågan om vilka myndigheter som ska utöva tillsyn togs inte heller upp i förarbetena till lagen (prop. 2015/16:186) eller i den promemoria som låg till grund till förslaget i propositionen och i vilken även ett förslag till förordningsreglering redovisades. I denna promemoria lämnas därför förslag till vilka myndigheter som ska utöva tillsyn över att lagen och förordningen följs.

I lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel finns vidare bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om krav att lämna olika typer av information till användarna om installationerna eller drivmedlet. I förordningen har några sådana föreskrifter inte meddelats. Inte heller har regeringen bemyndigat någon myndighet att meddela sådana föreskrifter eller utsett någon myndighet att utöva tillsyn över att föreskrifterna följs. I denna promemoria lämnas förslag till vilka myndigheter som ska meddela dessa föreskrifter och vem som ska utöva tillsyn över att föreskrifterna följs.

En övergripande tillsynsmyndighet eller flera?

Direktivet 2014/94/EU om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen syftar i första hand till att öka utbyggnaden och underlätta användandet av infrastrukturen för att på så sätt öka användandet av alternativa drivmedel. Gemensamma standarder för anläggningarna innebär t.ex. att en konsument vet att det går att ladda sin elbil eller tanka sin vätgasbil med samma utrustning vid alla laddnings- respektive tankstationer. Avsikten med direktivet är däremot inte att öka t.ex. säkerheten vid användningen av infrastrukturen. Detta tillgodoses av andra regelverk. Direktivet reglerar standarder för laddningspunkter för elfordon, landströmsanslutning för fartyg, tankstationer för väte till motorfordon samt tankstationer för metangas till såväl motorfordon som fartyg. I förordningen om krav på installationer för alternativa drivmedel finns för närvarande krav för laddningspunkter för elfordon, landströmsanslutningar för fartyg och tankstationer för väte till motorfordon. Eftersom syftet således är att öka användarvänligheten och att således några säkerhetsbedömningar i anslutning till kontrollen av standarderna följs inte behöver göras, vore en tänkbar lösning att en och samma myndighet kontrollerar att standarderna för samtliga installationer uppfylls, oavsett vilket transportslag som installationen betjänar, utifrån det angivna syftet. Det huvudsakliga intresset som ska beaktas är användarnas, dvs. i första hand konsumenternas, men också rederiernas när det gäller standarder för landströmsanslutning. En sådan lösning med en gemensam tillsynsmyndighet skulle dock innebära att den myndigheten behöver utföra tillsyn på objekt som myndigheten hitintills inte har kommit i kontakt med och därför kan behöva öka sin kompetens inom nya transportsektorer. Det skulle också innebära att de flesta av tillsynsobjekten kommer att behöva ställa sin anläggning till förfogande för ytterligare en tillsynsförrättning utöver vad som gäller i dag. Det finns således nackdelar med att en och samma myndighet utövar tillsyn över samtliga de krav som lagen och förordningen reglerar.

Frågan är om en bättre lösning är att tillsynen utförs av de myndigheter som i dag har kontakt med eller utför tillsyn över de aktuella anläggningarna enligt andra, befintliga bestämmelser. I dag utför Elsäkerhetsverket tillsyn över att föreskrivna krav på elinstallationer följs; Statens energimyndighet (Energimyndigheten) har i uppdrag att vara samordnare för utbyggnad av laddinfrastruktur (jfr regeringens beslut den 25 juni 2015 om Naturvårdverkets regleringsbrev för budgetåret 2015 avseende klimatinvesteringar i kommuner och regioner); Transportstyrelsen utför tillsyn över att fartygs utrustning uppfyller föreskrivna krav; och kommuner utför tillsyn över att vätgasmackar uppfyller föreskrivna krav. Tillsynen utförs i princip uteslutande för att kontrollera huruvida säkerheten vid

dess installationer är tillräcklig. Myndigheternas kunskap om de anläggningar m.m. som de utövar tillsyn över enligt befintliga regelverk bör dock vara av värde även när det gäller tillsynen över de nya bestämmelserna om krav på installationer för alternativa drivmedel, även om syftena med bestämmelserna är olika. En annan fördel med att som utgångspunkt låta befintliga tillsynsmyndigheter utföra tillsyn på de objekt de i dag har tillsyn över eller på annat sätt kontakt med, är att kontakterna mellan myndigheter och tillsynsobjekt bör kunna samordnas och ske mer samlat än om tillsynen skulle placeras på en mer horisontellt verkande myndighet. När det gäller tillsyn över direktivets standarder för landströmsanslutning för fartyg förefaller det som särskilt angeläget att denna princip tillämpas eftersom den standard för landströmsanslutning som direktivet anvisar är densamma som Transportstyrelsen redan anvisar i sina riktlinjer och rekommendationer för landström (se avsnitt 3.2). I det fallet finns således såväl kompetens om de faktiska förhållandena kring fartyg och landström som kunskap om den aktuella standarden.

Utgångspunkten för förslagen i denna promemoria är således att den tillsyn som ska utföras enligt lagen respektive förordningen om krav på installationer för alternativa drivmedel ska utföras av de myndigheter som i dag utövar tillsyn eller på annat sätt har uppgifter som rör de aktuella tillsynsobjekten.

3.1 Laddningspunkter för elfordon

Förslag: Energimyndigheten ska utöva tillsyn över att kraven som rör laddningspunkter för elfordon följs.

Skälen för förslaget: I 3–5 §§ förordningen om krav på installationer för alternativa drivmedel anges vilka standarder som ska uppfyllas när det gäller laddningspunkter för elfordon. Det har redan nämnts att Elsäkerhetsverket utövar tillsyn över att gällande bestämmelser om elsäkerhet följs, vilket skulle kunna innebära att den myndigheten också bör utföra tillsyn enligt nu aktuell lagstiftning. Även Energimyndigheten har dock vissa uppgifter som rör laddningsstationer för elfordon, dels som samordnare för utbyggnad av laddinfrastruktur (se avsnitt 3), dels då myndigheten vid en prövning enligt förordningen (2015:517) om stöd till lokala klimatinvesteringar ska lämna uppgifter om bl.a. fördelningen av laddningsstationer för elfordon i varje region och vilka prioriteringar som bör göras för att säkerställa en effektiv utveckling av laddningsinfrastrukturen i regionerna. Regeringen har vidare i budgeten för 2017 (prop. 2016/17:1 utg. område 22, s. 59) tillfört Energimyndigheten medel för uppgifter inom ramen för direktivet. Energimyndigheten bör således utföra tillsyn över att kraven på

laddningspunkter för elfordon enligt förordningen om krav på installationer för alternativa drivmedel följs.

3.2 Landströmsförsörjning till fartyg

Förslag: Transportstyrelsen ska utöva tillsyn över att bestämmelserna om krav på landströmsförsörjning till fartyg följs såvitt avser de delar av systemet för landströmsförsörjning som är fast monterade på fartyget eller följer med fartyget vid färd. Övriga delar av systemet ska Elsäkerhetsverket utöva tillsyn över.

Skälen för förslaget: I 6 § förordningen om krav på installationer för alternativa drivmedel anges vilka standarder som ska uppfyllas när det gäller landströmsförsörjning till fartyg. I avsnitt 3 har angetts att Transportstyrelsen har utfärdat riktlinjer och rekommendationer för landström i vilka anvisas samma standard som gäller enligt förordningen². Transportstyrelsen utövar också tillsyn över att fartyg uppfyller allehanda olika krav på fartygs konstruktion och utrustning. Det är därför lämpligt att Transportstyrelsen även utför tillsyn enligt den nu aktuella förordningen.

Den standard som enligt förordningen ska följas avser dock hela systemet, dvs. såväl den del av systemet som finns ombord på ett fartyg som den del av systemet som finns på land, inklusive t.ex. fasta anordningar på t.ex. en byggnad. Transportstyrelsen har i dag när det gäller befintliga författningar om fartygssäkerhet tillsyn endast över de delar som avser fartyget och dess utrustning, men inte över utrustning etc. som finns på land. Samma avgränsning bör gälla även för den tillsyn som är aktuell här, dvs. Transportstyrelsens tillsynsansvar bör endast gälla de delar av systemet för landströmsförsörjning som är fast monterade på fartyget eller följer med fartyget vid färd. Tillsynen av övriga delar av system för landströmsförsörjning bör utövas av Elsäkerhetsverket.

3.3 Väteförsörjning till transporter

Förslag: Den kommunala nämnd som utövar tillsyn enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor över en vätgasanläggning ska utföra tillsyn över att kraven på installationer för vätgas enligt lagen och förordningen om krav på alternativa drivmedel följs. Om en kommun med stöd av lagen om brandfarliga och explosiva varor har träffat avtal med en annan kommun om att de uppgifter som kommunen har enligt den lagen ska utföras av den andra kommunen, får den andra kommunen även utföra tillsynen

² Transportstyrelsens riktlinjer och rekommendationer för anslutningar av fartyg och fritidsbåtar till landbaserat elnät, 20 april 2015.

enligt lagen och förordningen om krav på installationer för alternativa drivmedel.

Skälen för förslaget

I 7 och 8 §§ förordningen om krav på installationer för alternativa drivmedel anges vilka standarder som ska uppfyllas när det gäller vätes renhet och anslutningsdon till motorfordon för tankning av vätgas. Av 17, 21 och 26 §§ lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor följer att den kommun där hanteringen av brandfarliga varor ska bedrivas har tillsyn inom sitt verksamhetsområde över efterlevnaden av lagen och föreskrifter och beslut som meddelats i anslutning till lagen. I enlighet med bedömningen i avsnitt 3 bör således tillsyn över att bestämmelserna i 8 § förordningen om krav på installationer för alternativa drivmedel utövas av den kommun som utför tillsyn över just den anläggningen enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. Dessutom har kommunen det övergripande ansvaret för anläggningens utformning enligt plan- och bygglagen (2010:900). Helhetsansvaret för dessa vätgasinstallationer hamnar därmed hos kommunerna, vilket bör ge samordningsfördelar för såväl kommunerna som anläggningsinnehavarna. Uppgiften bör fullgöras av samma kommunala nämnd som utför uppgifterna enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. För det fall en kommun har utnyttjat möjligheten enligt 26 § lagen om brandfarliga och explosiva varor att låta annan kommun utföra tillsynsuppgifterna enligt den lagen bör den andra kommunen även utföra tillsynen enligt lagen och förordningen om krav på installationer för alternativa drivmedel. Lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel bör därför kompletteras med bestämmelser med detta innehåll.

4 Användarinformation

Förslag: Transportstyrelsen ska få meddela föreskrifter om skyldighet att lämna information om vilka fordon som regelbundet kan tankas med enskilda drivmedel på marknaden eller laddas vid laddningspunkter.

Konsumentverket ska få meddela föreskrifter om skyldighet att vid tankstationer tillhandahålla information om enhetspriser för andra relevanta drivmedel. Om en näringsidkare inte lämnar sådan prisinformation ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas.

Skälen för förslaget

Föreskrifter om lämna information om vilka fordon som regelbundet kan tankas med enskilda drivmedel på marknaden eller laddas vid laddningspunkter

Enligt 5 § lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om skyldighet att lämna information om vilka fordon som regelbundet kan tankas med enskilda drivmedel på marknaden eller laddas vid laddningspunkter. Bestämmelsen avser att genomföra artikel 7.1 i direktivet. Utformningen av direktivet är dock sådan att det inte framstår som lämpligt – om ens möjligt – att meddela nationella föreskrifter innan vissa standarder har tagits fram av de europeiska standardiseringsorganisationerna (jfr särskilt artikel 7.2 i direktivet). Det är dock lämpligt att utse den myndigheter som ska meddela sådana föreskrifter när förutsättningarna enligt direktivet kan anses uppfyllda. Den utsedda myndigheten kan då följa utvecklingen och eventuella åtgärder från kommissionen för att avgöra om det finns förutsättningar att meddela föreskrifter.

Den myndighet som torde ha bäst kunskap om vilka drivmedel som kan användas till olika bilmodeller är Transportstyrelsen. Föreskrifter om information om detta bör därför meddelas av Transportstyrelsen, som även bör utöva tillsyn över att föreskrifterna följs.

Föreskrifter om information om enhetspriser för andra relevanta drivmedel

Enligt 6 § lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om skyldighet att vid tankstationer tillhandahålla information om enhetspriser för andra relevanta drivmedel.

När det gäller krav att lämna prisinformation anförde regeringen i förarbetena till lagen (prop. 2015/16:186 s. 25) att det är svårt att i dag ta ställning till vilken information som är relevant för konsumenterna och lämplig att kräva. Någonting som ändrar förhållandena sedan regeringen lämnade propositionen till riksdagen som gör att det nu är möjligt att meddela sådana föreskrifter har inte uppkommit. Det är däremot ändå lämpligt att utse den myndighet som ska meddela sådana föreskrifter när förutsättningarna enligt direktivet kan anses uppfyllda. Den utsedda myndigheten kan då följa utvecklingen och eventuella åtgärder från kommissionen för att avgöra om det finns förutsättningar att meddela föreskrifter.

Den myndighet som torde ha bäst förutsättningar att meddela sådana föreskrifter är Konsumentverket. Konsumentverket får meddela föreskrifter om skyldigheten att lämna prisinformation och om

beräkningen av pris och jämförpris enligt prisinformationslagen (2004:347) med stöd av bemyndiganden i den lagen och i förordningen (2009:607) med instruktion för Konsumentverket. Den prisjämförelse som ska göras enligt det regelverket avser förvisso en jämförelse av priset för olika mängd av *samma* vara, medan den jämförelse som avses i förevarande EU-direktiv och lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel avser en jämförelse av priset för *olika* kategorier av varor. Det är dock i båda fallen fråga om information som avser att underlätta för i första hand en konsument vid valet av drivmedel eller inför ett köp av fordon. Skillnaden bör därför inte ha någon avgörande betydelse när det gäller frågan om vilken myndighet som ska meddela föreskrifter. Konsumentverket bör således meddela dessa föreskrifter.

Om en näringsidkare inte lämnar prisinformation enligt prisinformationslagen eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen tillämpas förfarandet i marknadsföringslagen (2008:486). Det innebär t.ex. att en näringsidkare vars marknadsföring är otillbörlig får förbjudas att fortsätta med denna eller med någon annan

liknande åtgärd, och att en näringsidkare som vid sin marknadsföring låter bli att lämna väsentlig information får åläggas att lämna sådan information. Sådan prisinformation som avses i prisinformationslagen ska anses vara sådan väsentlig information som avses i marknadsföringslagen. En talan om förbud eller åläggande får väckas av

Konsumentombudsmannen, en näringsidkare som berörs av marknadsföringen, eller en sammanslutning av konsumenter, näringsidkare eller löntagare och prövas i första instans av Patent- och marknadsdomstolen. Förbuden och åläggandena får förenas med vite. Skadestånd kan utdömas. I fall som inte är av större vikt finns en möjlighet för Konsumentombudsmannen att besluta bl.a. förbudsförelägganden och informationsförelägganden.

Skyldigheten att lämna prisinformation enligt förslagen i denna promemoria är till stor del jämförbar med skyldigheten att lämna prisinformation enligt prisinformationslagen. Det är därför lämpligt att vid överträdelser av sådana föreskrifter om skyldighet att lämna information om enhetspriser som avses i denna promemoria införa samma påföljdssystem som det som gäller enligt prisinformationslagen. Det bör därför anges i lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel att om en näringsidkare inte lämnar information om enhetspriser enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen ska marknadsföringslagen tillämpas. I likhet med vad som gäller enligt prisinformationslagen bör bestämmelserna om marknadsstörningsavgift i marknadsföringslagen inte tillämpas. Sådan prisinformation som avses i denna promemoria bör också anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

I 1 § marknadsföringslagen finns en uppräknning av författningar som innehåller bestämmelser om marknadsföring m.m.. Uppräknningen bör kompletteras med en hänvisning till lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel eftersom den lagen innehåller bestämmelser om rätt att meddela föreskrifter om skyldighet att lämna information om enhetspriser för alternativa drivmedel.

5 Ikraftträdande

Enligt 3–8 §§ förordningen (2016:917) om krav på installationer för alternativa drivmedel ska kraven uppfyllas för installationer som tas i bruk eller förnyas från och med den 18 november 2017. När det gäller de förslag som avser bemyndiganden att meddela föreskrifter om användarinformation kan det inte antas att det uppkommer förutsättningar att meddela sådana föreskrifter som ska gälla före det datumet. Någon tillsyn över de krav som återfinns i lagen respektive förordningen i de nuvarande lydelserna eller enligt de i denna promemoria föreslagna lydelserna kan därför inte antas behöva göras före den 18 november 2017. Det är därför lämpligt att de föreslagna författningsändringarna träder ikraft det datumet.

6 Konsekvenser

Allmänt

Förslagen i denna promemoria innebär i första hand konsekvenser för de myndigheter och kommuner som kommer att utöva tillsyn över lagens och förordningens efterlevnad. Tillsynsmyndigheterna får enligt lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel ta ut avgifter för ärendehandläggningen och för tillsynen.

Utgångspunkten för förslagen är att den tillsyn som ska utföras enligt lagen och förordningen ska utföras av de myndigheter och kommuner som i dag utövar tillsyn eller på annat sätt har uppgifter som rör de aktuella tillsynsobjekten. På så sätt kan berörda myndigheters och kommuners befintliga rutiner och kompetens tas till vara och eventuella kostnadsökningar för de tillkommande uppgifterna begränsas. Förslagen bedöms inte föranleda leda några extra besök av tillsynsobjekten, utöver de som redan utförs för att kontrollera t.ex. säkerheten.

När det gäller installationer för alternativa drivmedel så gäller kraven, och därmed tillsynen, endast sådana installationer som tas i bruk eller förnyas efter den 17 november 2017. De installationer som det för närvarande finns krav på i förordningen är laddningspunkter för

elfordon, landströmsanslutningar för fartyg och tankstationer för vätgas till motorfordon.

Enligt Power Circle, som är en intresseorganisation för den svenska elkraftsbranschen, fanns det i slutet av oktober 2016 2 565 publika laddningspunkter fördelade på 726 laddningsstationer. Antalet laddningsstationer växer kontinuerligt, bland annat med stöd av medel från det s.k. Klimatklivet som nyligen förlängts till 2020.

Landströmsanläggningar finns redan i flera hamnar, bland annat i hamnarna i Göteborg, Helsingborg, Karlskrona, Karlshamn, Luleå, Malmö, Piteå, Stockholm, Trelleborg och Ystad. Det är inte känt om några ytterligare hamnar planerar att installera landströmsanläggningar.

För närvarande finns tre permanenta tankstationer för vätgas: i Göteborg, Sandviken och Stockholm-Arlanda flygplats. Under vintersäsongen finns en mobil vätgastankstation i Arjeplog. Tidigare fanns en station i Malmö. Enligt branschföreningen Vätgas Sverige planeras drygt ett tiotal vätgastankstationer öppnas under perioden 2017 till 2020.

Kravet på information om vilka fordon som regelbundet kan tankas med enskilda drivmedel eller laddas vid laddningspunkter gäller nyregistrerade motorfordon. I Sverige har de senaste åren varje år nyregistrerats ca 300 000 personbilar, 45 000 lätta lastbilar, 6 000 tunga lastbilar och 1 400 bussar.

När det gäller kravet på information om enhetspriser för andra relevanta drivmedel anges i direktivet särskilt tankstationer för naturgas och vätgas. I början av 2016 fanns det 160 publika tankstationer för fordonsgas och 60 stycken privata eller kommunala. Antalet tankstationer för flytande naturgas (LNG) för vägfordon uppgick vid slutet av 2016 till sex stycken.

Konsekvenser för myndigheter

Till följd av förslag i budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1, utgiftsområde 22) har anslaget 1:1 Energimyndigheten inom utgiftsområde 21 Energi tillförts medel om 500 000 kronor per år från 2017 och anslaget 1:12 Transportstyrelsen tillförts medel om 500 000 kronor per år från 2017. Finansiering sker genom att anslaget 1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur minskas med 1 000 000 kronor. De ökade kostnaderna för Energimyndigheten och

Transportstyrelsen ryms därmed inom befintliga ramar. Eventuella kostnadsökningar hos övriga myndigheter bedöms kunna hanteras inom befintliga ramar.

Konsekvenser för kommuner

Förslaget berör endast kommuner där en tankstation för vätgas kommer att tas i bruk eller förnyas från den 17 november 2017. Fram till 2020 rör det sig om ett tiotal kommuner enligt de planer som Vätgas Sverige redovisat. Som tidigare har konstaterats har berörda kommuner redan ett tillsynsansvar enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. De tillkommande tillsynsuppgifterna på grund av förslaget bedöms kunna utföras med befintlig kompetens och med befintliga rutiner. Några extra tillsynsbesök bedöms inte behövas. Förslaget bedöms därför endast ge mycket marginella kostnadsökningar för de kommuner där det finns tankstationer för vätgas. Om kostnader skulle uppkomma på grund av förslaget kan kommunerna ta ut avgifter för ärendehandläggningen och för tillsynen.

När det gäller lagstiftning som inskränker kommunernas självbestämmande ska enligt 14 kap. 3 § regeringsformen en avvägning göras mellan de kommunala självstyrelseintressena och de nationella intressen som den föreslagna lagstiftningen ska tillgodose. Förslaget i denna promemoria att kommunerna ska få till uppgift att utöva viss tillsyn innebär att en ny uppgift åläggs kommunerna. Det är alltså fråga om en inskränkning av kommunernas självbestämmande som därmed ska föranleda en proportionalitetsbedömning. Syftet med förslaget i denna del och när det gäller även övrig tillsyn enligt lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel – att låta kommunerna och inte någon statlig förvaltningsmyndighet utöva tillsynen över standarder för tankstationer för vätgas – är att ingripandena från det allmänna så långt som möjligt bör begränsas och kostnaderna för det allmänna och de enskilda hållas nere. Detta kan bäst uppnås genom att utnyttja de befintliga tillsynsmyndigheterna inom andra, närliggande områden, jfr avsnitt 3. Eftersom kommunerna redan har kontakt med och tillsyn över tankstationer för vätgas i dag i enlighet med annan befintlig lagstiftning (se avsnitt 3 och 3.1) är det av godo för de enskilda att utnyttja kommunerna som tillsynsmyndighet enligt den här aktuella lagstiftningen jämfört med om någon annan, statlig myndighet, skulle få uppgiften utöva tillsyn. Att låta kommunerna utöva tillsynen bör sammantaget medföra lägre kostnader för såväl det allmänna som för enskilda jämfört med om tillsynsuppgifterna skulle läggas på en eller

flera myndigheter som i dag inte utövar tillsyn över eller på annat sätt har kontakt med tillsynsobjekten. Alternativet att låta en statlig myndighet utföra tillsyn skulle riskera att medföra flera tillsynstillfällen än i dag och ökade kostnader för såväl de enskilda som för det allmänna eftersom en statlig myndighet t.ex. inte har den nödvändiga kunskapen om anläggningarna som en kommun redan har. Dessa nackdelar bedöms vara större än den mycket begränsade uppgift som förslaget innebär för de kommuner som berörs. Den föreslagna lagstiftningen bör därför kunna motiveras utifrån de samlade nationella intressena att begränsa påverkan på de enskilda anläggningsinnehavarna och undvika extra kostnader för det allmänna. Sammanfattningsvis bör inskränkningen i det kommunala självstyret som förslaget medför anses vara proportionerligt.

Konsekvenser för domstolar

Överträdelser av föreskrifter om prisinformation föreslås i denna promemoria hanteras enligt marknadsföringslagens bestämmelser, vilket innebär att Patent- och marknadsdomstolen som första instans kommer att pröva talan om förbud och förelägganden m.m. Det är mycket svårt att förutspå hur många mål som lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel kan föranleda när det gäller skyldigheter att lämna prisinformation, särskilt som det ännu inte finns någon av kommissionen framtagna gemensam metod för jämförelse av enhetspriser, jfr prop. 2015/16:186 s. 25. De eventuella ökningarna av kostnaderna som kan uppstå för Patent- och marknadsdomstolen och Patent- och marknadsöverdomstolen bör i vilket fall som helst kunna hanteras inom befintliga ramar. Konsekvenserna för övriga domstolar har berörts i prop. 2015/16:186 s. 31.

Konsekvenser för företag

Förslagen innehåller inte några nya krav utöver de som redan beslutats genom lagen och förordningen. Konsekvenserna för företag som tillhandahåller el till elfordon vid en publik laddningsstation, landström till fartyg samt vätgas vid tankstationer eller producerar fordon bedöms därför bli begränsade.

Valet av tillsynsmyndigheter bedöms vara till fördel för företag och näringsliv eftersom befintliga rutiner och kontakter kan utnyttjas. Därmed skapas förutsättningar för att hålla nere eventuella tillsynsavgifter för anläggningsinnehavarna.

6 Författningskommentar

6.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel

7 §

I paragrafen anges att regeringen bestämmer vilken myndighet som utövar tillsyn. Paragrafen har justerats så att den inte omfattar tillsyn som avser tankstationer för väte, där bestämmelser om tillsynen finns i 7 a–c §§.

7 a och b §§

Paragraferna är nya och innebär att samma kommunala nämnd som utför tillsyn över tankstationer för väte till motorfordon enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor ska utföra tillsyn över att tankstationer för väte uppfyller kraven i den här lagen och i föreskrifter meddelade med stöd av lagen.

7 c §

Paragrafen är ny. Det ska strykas under att det enbart är utförandet av tillsynsuppgiften som kan lämnas över. Det övergripande ansvaret kvarstår hos den överlåtande kommunen.

8 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om rätt att besluta förelägganden som behövs för tillsyn. Eftersom begreppet tillsynsmyndighet har tagits bort, jfr 7 §, har det begreppet även tagits bort från denna paragraf.

8 a §

Paragrafen är ny och innebär att påföljder m.m. för överträdelser av föreskrifter om skyldighet att lämna information om enhetspriser hanteras enligt marknadsföringslagen (2008:486).

9 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om rätt att ta ut avgifter för ärendehandläggning och tillsyn samt bemyndigande att meddela föreskrifter om sådana avgifter. Paragrafen har justerats så att den inte enbart omfattar myndigheter som utövar tillsyn, utan även kommuner som med stöd av bemyndigandet i 7 a § kan få till uppgift att utöva tillsyn.

6.2 Förslaget till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)

1 §

I *andra stycket* har i uppräknningen lagts till en hänvisning till lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
551 89 JÖNKÖPING

Yttrande till kommunstyrelsens över promemorian "Ett aktivitetskrav för rätt att överklaga vissa beslut om lov m.m." och rapporten (2016:26) "Begränsad skyldighet att underrätta och rätt att överklaga enligt plan- och bygglagen" samt promemorian "Nya steg för en effektivare plan- och bygglag (DS 2014:31)"

Ks 2017:108-200, MHN-2017-414

Sammanfattning

Remissen berör tre olika rapporter inom plan- och bygglagens område. Det är främst promemorian "Nya steg för en effektivare plan- och bygglag (DS 2014:31)" som berör miljö och hälsoskyddsnämndens verksamhet. Utredningen har granskat vilka förändringar som måste ske för en anpassning till färre detaljplaner och tidigare förändringar för en mer samordnad prövning av buller enligt miljöbalken och plan- och bygglagen. Utredningen föreslår även vissa ändringar i miljöbalken för att säkerställa verksamhetsutövares rättssäkerhet vid omgivningsbuller vid bostadsbyggnader.

Beslutsunderlag

Nya steg för en effektivare plan- och bygglag (DS 2014:31)

Ett aktivitetskrav för rätt att överklaga vissa beslut om lov m.m." och rapporten

Begränsad skyldighet att underrätta och rätt att överklaga enligt plan- och bygglagen" Rapport 2016:26 Regeringsuppdrag

Miljö- och hälsoskyddskontorets tjänsteskrivelse med bilaga daterad 2017-03-01

Förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inga invändningar mot förslag till ändringar i promemorian "Nya steg för en effektivare plan- och bygglag (DS 2014:31)".

Ärende

Remissen berör tre olika rapporter inom plan- och bygglagens område. Miljö- och hälsoskyddskontoret har bara granskat promemorian "Nya steg för en effektivare plan- och bygglag (DS 2014:31)" eftersom övriga inte berör miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet.

2017-03-01

Dnr
2017-414

I promemorian redovisas huvudsakligen följande.

A. Vilka författningsändringar som krävs om bestämmelserna i plan- och bygglagen (2010:900), PBL, skulle ändras i fråga om kravet att kommunen i vissa fall alltid ska upprätta en detaljplan. Författningsändringar krävs i sådant fall i miljöbalken, väglagen (1971:948), ordningslagen (1993:1617), lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning samt i PBL.

B. Behovet av följdändringar i fastighetsbildningslagen (1970:988) respektive lagen (2014:227) om färdigställandeskydd med anledning av de nya bestämmelser om s.k. komplementbostadshus som infördes i PBL den 2 juli 2014.

C. Behovet av ytterligare ändringar i miljöbalken för att säkerställa verksamhetsutövares rättssäkerhet vid omgivningsbuller vid bostadsbyggnader.

D. Flera nya steg för en effektivare plan- och bygglag.

Det är under punkt A och C som promemorian belyser beröringspunkter med miljö- och hälsoskyddsnämndens område. Dessa redovisas ytterligare i bilagan till tjänsteskrivelsen.

Miljö och hälsoskyddskontoret bedömer att ändringarna inte bör medföra fler ärenden till förvaltningen. Ändringarna är i huvudsak till följd av ändrade krav på detaljplan och säkerställer att miljöhänsyn tas även där det istället bara är "samlad bebyggelse".

Rapporten "Begränsad skyldighet att underrätta och rätt att överklaga enligt plan- och bygglagen" gäller byggnadsnämndens skyldighet att underrätta om ansökningar om förhandsbesked och lov och om rågrannars rätt att överklaga kommunala beslut enligt plan- och bygglagen. Syftet med de föreslagna reglerna är att det endast är de som i praktiken berörs av en åtgärd som ska underrättas om en ansökan och som ska ha rätt att överklaga ett beslut.

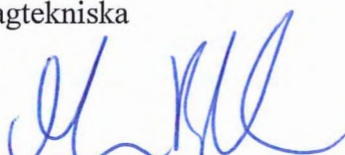
Promemorian "Ett aktivitetskrav för rätt att överklaga vissa beslut om lov m.m. föreslår regeringen att det i plan- och bygglagen införs bestämmelser om att ett beslut om lov eller förhandsbesked i fråga om en åtgärd som antingen innebär en avvikelse från en detaljplan eller områdesbestämmelser, eller ska utföras i ett område som inte omfattas av en detaljplan eller områdesbestämmelser, får överklagas endast av den som skriftligen har framfört synpunkter på ansökan som inte blivit tillgodosedda.

Barnkonventionen

Ärendet bedöms inte beröra barn i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter då ändringarna i huvudsak är lagtekniska

Håkan Strid
Miljö- och hälsoskyddschef

Monica Rytman
Enhetschef hälsoskyddsenheten

Beslutet expedieras till:
Kommunstyrelsen, Jönköpings kommun

Miljö- och hälsoskyddskontorets sammanfattning av promemorian "Nya steg för en effektivare plan- och bygglag (DS 2014:31)"

MHN 2017-414

Minskade krav på detaljplan förutsätter följdändringar i flera lagar och promemorian redovisas vilket behov av författningsändringar som föreligger om kravet på detaljplan begränsas. Här följer promemorians redovisning miljökonsekvenser av företagna ändringar samt vilka konsekvenser för bostadsbyggandet som bli aktuella.

Konsekvenser för miljön pga. föreslagna för ändringarna i miljöbalken

I förslaget föreslås att definitionen av avloppsvatten i miljöbalken, som bl.a. omfattar vatten som avleds för sådan avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för en viss eller vissa fastigheters räkning, ska utvidgas till att även omfatta motsvarande avvattning av mark inom samlad bebyggelse.

Den nu aktuella bestämmelsen i 9 kap. 2 § miljöbalken tar sikte på dräneringsvatten och dagvatten, i första hand sådant vatten som avleds från tomter och allmänna platser inom områden med detaljplan.

Genom den föreslagna ändringen kommer definitionen även att omfatta sådant dräneringsvatten och dagvatten som avleds från motsvarande områden inom samlad bebyggelse som inte omfattas av detaljplan.

Om kravet på detaljplan begränsas i PBL kommer definitionen på sikt att i första hand träffa sådana områden som hade omfattats av en detaljplan om detaljplanekravet inte hade begränsats. På så sätt blir ändringen en rent formell förändring.

Den föreslagna definitionen kommer emellertid även att omfatta sådana mindre byar m.m. som redan i dag utgör samlad bebyggelse men som inte omfattas av en detaljplan. Därigenom kan definitionen således omfatta dräneringsvatten och dagvatten som i dag inte räknas som avloppsvatten. Eftersom avloppsvatten ska avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt, så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer (jfr 9 kap. 7 § miljöbalken), kommer kravet i vissa fall att bli mera omfattande än vad som i dag är fallet.

Om kravet leder till att ytterligare dräneringsvatten och dagvatten renas eller tas om hand på något annat sätt bör detta leda till att färre föroreningar m.m. avleds till recipienten, dvs. en positiv konsekvens för vattenmiljön. Sannolikt torde det vara relativt ovanligt att sådan avvattning sker utan att den som svarar för avvattningen först har anordnat de reningsanläggningar som behövs.

Därigenom är de positiva miljöeffekterna sannolikt mycket begränsade.

2017-03-01

Dnr
2017-414**Konsekvenser för miljön pga. ändringarna i lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning**

I förslaget föreslås att kommunens ansvar för gaturenhållning, snöröjning och liknande åtgärder på sådana gator, torg, parker och andra allmänna platser som är redovisade i en detaljplan och för vilka kommunen är huvudman ska utvidgas till att även gälla motsvarande områden som kommunen har iordningställt för att tillgodose gemensamma behov inom samlad bebyggelse. Kommunens skyldigheter ska dock inte gälla om det finns särskilda skäl.

Vidare föreslås att kommunen inom samlad bebyggelse ska kunna ålägga fastighetsinnehavarna att utföra kommunens skyldigheter för gaturenhållning och snöröjning m.m. i fråga om sådana gångbanor eller andra utrymmen utanför fastigheten som behövs för gångtrafiken. Inom samlad bebyggelse, som inte omfattas av detaljplan, ges kommunen rätt att ålägga en fastighetsinnehavare att ombesörja gaturenhållning och snöröjning m.m. i fråga om sådana platser och områden som har iordningställts och är avsedda för allmän trafik.

Förslaget syftar till att en tänkt ändring av kravet på detaljplan enligt PBL inte ska förändra kommunens skyldigheter för gaturenhållning m.m. eller kommunens möjligheter att överföra sina skyldigheter i dessa avseenden på berörda fastighetsinnehavare. Förslaget bör därigenom inte heller medföra några konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för miljön pga. av ändringarna i väglagen

I förslaget föreslås att väghållaren ska ha ansvar för renhållning av vägområden samt av mark till en bredd av 25 meter intill parkeringsplatser eller rastplatser som är väganordning avseende motorvägar och motortrafikleder utanför områden med detaljplan där kommunen i övrigt har renhållningsansvaret för vägområden.

Förslaget syftar till att en tänkt ändring av kravet på detaljplan enligt PBL inte ska förändra väghållarens skyldigheter för renhållning av väg m.m. Förslaget bör därigenom inte heller medföra några konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för miljön pga. följdändringar i plan- och bygglagen med anledning av ändrat krav på detaljplan

I förslaget föreslås att kraven på bygglov inom områden med detaljplan i vissa delar ska utvidgas till att även gälla samlad bebyggelse. Det gäller kraven på bygglov för att byta färg, fasadbeklädnad eller taktäckningsmaterial på en byggnad eller om byggnadens yttre utseende avsevärt påverkas på annat sätt, kraven på bygglov för ekonomibyggnader för jordbruk, skogsbruk eller annan liknande näring, samt kraven på bygglov för att sätta upp, flytta eller väsentligt ändra skyltar eller ljusanordningar. Vidare föreslås att byggnadsnämndens möjligheter att ingripa med förelägganden för ökad trafiksäkerhet ska utvidgas till att gälla alla områden, men att byggnadsnämnden inte ska få ingripa med förelägganden i de fall som väghållningsmyndigheten respektive länsstyrelsen har rätt att ingripa med förelägganden när det gäller allmän väg.

Även om kraven på bygglov formellt sett utökas finns det anledning att understryka att det i normalfallet inte innebär någon ändring i praktiken – om

detaljplanekravet inte förändras skulle åtgärderna ändå kräva bygglov eftersom områdena då skulle ha omfattats av en detaljplan.

Om kraven på bygglov *inte* ändras om kravet på detaljplan ändras kan det däremot finnas risk för en olämplig bebyggelseutveckling. De tekniska krav och allmänna intressen som byggnadsnämnden har att bevaka i samband med ansökningar om lov bör vanligtvis leda till att brister i utformningen kan undvikas. Även byggnadsnämndens rådgivande verksamhet har vanligtvis en positiv betydelse för den byggda miljön. Således skulle en förändring av detaljplanekravet kunna leda till en försämrad miljö inom samlad bebyggelse om kraven på bygglov inte justeras.

Förslaget att utöka byggnadsnämndens möjligheter till att även kunna ingripa med förelägganden för ökad trafiksäkerhet utanför områden med detaljplan bör vara positivt för trafikmiljön, även om det är osannolikt att byggnadsnämnderna kommer att förelägga om ändrade utfarter m.m. i någon större omfattning.

Sammantaget bör förslaget vara nödvändigt om inte den byggda miljön ska påverkas negativt i samband med en eventuell förändring av kravet på detaljplan.

Konsekvenser för miljön pga. ändringarna i ordningslagen

I förslaget föreslås att flera krav som i dag enbart gäller inom områden med detaljplan även ska gälla inom samlad bebyggelse. Det gäller kravet på att anmäla allmänna sammankomster utomhus eller offentliga tillställningar, kravet på att en offentlig plats inom detaljplanelagt område inte utan tillstånd av Polismyndigheten får användas på ett sätt som inte stämmer överens med det ändamål som platsen har upplåtits för eller som inte är allmänt vedertaget samt kravet på att sprängning och skjutning med eldvapen inte utan tillstånd av Polismyndigheten får äga rum inom område som omfattas av detaljplan. Motsvarande gäller även för de särskilda regler som gäller för minderåriga avseende luft- eller fjädevapen med vilka kulor, hagel eller andra projektiler kan skjutas ut.

Förslaget medför inte några konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för miljön pga. ändringarna för att säkerställa verksamhetsutövarens rättssäkerhet vid omgivningsbullen **Verksamhetsutövares rättssäkerhet vid omprövning och vid ansökan om nytt eller ändrat tillstånd**

Förslagen innebär att tillståndsmyndigheten i de angivna situationerna inte längre kommer att ha möjlighet att skärpa villkoren jämfört med vad som följer av beräknade bullervärden i en detaljplan eller ett bygglov. Detta skulle kunna leda till att villkorsskärpningar avseende omgivningsbullen inte kommer att ske i samma utsträckning som om de föreslagna reglerna inte genomförs.

Förslagen kan därför minska incitamenten att begränsa buller vid källan i samband med en miljöprövning. Det bör dock påpekas att lagförslagen i propositionen Nya åtgärder som kan genomföras utan krav på bygglov (prop. 2013/14:128), som nu har beslutats av riksdagen, innebär att det kommer att ställas större krav på förebyggande av olägenhet för människors hälsa avseende

2017-03-01

Dnr
2017-414

omgivningsbuller i planskedet. De nya bostäder som omfattas av de föreslagna bestämmelserna ska ha utformats med beaktande av bullret i omgivningen.

De nya reglerna innebär också att nya komplementbostadshus kan komma att uppföras i bullerutsatt läge utan att krav får riktas mot verksamhetsutövare att vidta försiktighetsmått.

Sammantaget innebär det att fler människor kan komma att bo och vistas i bullerutsatta miljöer. Det kan därför inte uteslutas att förslagen kan ha viss påverkan på människors hälsa. Det bör dock förtydligas att om det sker förändringar av verksamheterna som innebär att de i planskedet beräknade bullervärdena överskrids, så har tillståndsmyndigheten, precis som med dagens regelverk, möjlighet att införa villkor om buller i tillståndet.

Förslaget om att en straffrihetsbestämmelse bör införas

I förslaget föreslås ett undantag från straffbestämmelsen om otillåten miljöverksamhet i de fall ett bullervillkor överskrids men omgivningsbullret vid berörd bostadsbyggnad inte överskrider beräknade bullervärden som angetts i planbeskrivningen eller i bygglovet.

Förslaget bedöms inte få några konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för bostadsbyggandet

Allmänt om förslagen

Den tid som åtgår för plan- och byggprocessen är i dag relativt lång, vilket bl.a. påverkar förutsättningarna för en effektiv konkurrens i byggsektorn. De långa processerna tar dels stora personella och ekonomiska resurser i anspråk från exploitören, dels kan markinnehavet i sig medföra betydande räntekostnader under den tid som planläggningen pågår. Många mindre aktörer i byggsektorn saknar i dag förutsättningar för att genomföra projekt som förutsätter planläggning.

Ett genomförande av förslagen i denna promemoria kommer inte att innebära väsentligt fler bostäder i sig. Regelförenklingarna bidrar emellertid till att effektivisera plan- och byggprocessen som helhet, vilket innebär att tiden från idé till färdigställande kan kortas något. Genom kortare handläggningstider kan den kommunala kapaciteten att handlägga detaljplaner öka något, men framför allt skapar kortade ledtider i planprocessen förutsättningar för att fler mindre och medelstora exploitörer kan ta initiativ till planläggning. Detta kan på sikt leda till ökad konkurrens inom byggsektorn och därmed ett ökat utbud av bostäder. Ett genomförande av förslagen kan därigenom sägas bidra till att förbättra förutsättningarna för bostadsbyggandet.

Verksamhetsutövarens rättssäkerhet vid omgivningsbuller

I förslaget föreslås att tillståndsmyndigheten enligt 16 kap. 2 § miljöbalken i fråga om omgivningsbuller, inte får besluta om villkor som innebär strängare krav avseende sådant buller än vad som följer av beräknade bullervärden om sådana värden anges i planbeskrivningen till den detaljplan eller i det bygglov som gäller för bostadsbyggnaden och beslutet enbart grundas på förhållanden som är hänförliga till att bostadsbyggnaden har uppförts i enlighet med planen eller lovet. Det föreslås också att tillståndsmyndigheten i samband med

2017-03-01

Dnr
2017-414

omprövning av tillstånd enligt 24 kap. 5 § miljöbalken inte ska få meddela skärpta villkor i fråga om omgivningsbuller enbart på grund av att det sedan ett tillstånd har getts eller senast ändrats har tillkommit en bostad i omgivningen och omgivningsbullret inte överskrider beräknade bullervärden som angetts i planbeskrivningen eller i bygglovet. I avsnitt 6.2 föreslås ett undantag från straffbestämmelsen om otillåten miljöverksamhet i de fall ett bullervillkor överskrids men omgivningsbullret vid berörd bostadsbyggnad inte överskrider beräknade bullervärden som har angetts i planbeskrivningen eller i bygglovet.

Förslagen bedöms inte ha någon direkt påverkan på bostadsbyggandet utan syftar till att trygga verksamhetsutövares rättssäkerhet och utvecklingsmöjligheter när bostäder uppförs i mer bullerutsatta lägen. Förslagen bör dock ses som en komplettering till det nya regelverk som föreslogs i propositionen Samordnad prövning av buller enligt miljöbalken och plan- och bygglagen (prop. 2013/14:128) med syfte att förbättra samordningen av miljöbalken och plan- och bygglagen för att underlätta planering och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Handlingsplan för jämställdhet 2017 med uppföljning 2016

Mhn 2017-155

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämndens handlingsplan för jämställdhetsarbete för 2017 har tagits fram genom analys av resultatet och arbetet under 2016. Handlingsplanen och analysen redovisas i dokumentet Handlingsplan för jämställdhet 2017 med uppföljning 2016.

Beslutsunderlag

Handlingsplan för jämställdhet 2017 med uppföljning 2016.
Miljö- och hälsoskyddsförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2017-03-03.

Förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden antar Handlingsplan för jämställdhet 2017 med uppföljning 2016 och lägga den till handlingarna

Ärende

Kommunens övergripande jämställdhetsplan, som bland annat finns på intranätet, följs upp. Resultatet ligger till grund för miljö- och hälsoskyddsnämndens handlingsplan för jämställdhet för 2017. Handlingsplanen och uppföljningen redovisas i systemet Stratsys.

Barnkonventionen

Ärendet berör barn indirekt i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter, då alla handläggare kan träffa på barn i sina uppdrag. (Jämför art. 2.)

Håkan Strid
Miljö- och hälsoskyddschef

Anders Hansson
Administrativ chef

Beslutet expedieras till:
Stadskontoret

Handlingsplan för jämställdhet 2017 med uppföljning 2016

Miljö- och hälsoskyddsnämnd

Innehållsförteckning

Inledning	3
Verksamhetsperspektivet.....	4
Den politiska rollen	4
Verksamhet	5
Jämställd verksamhet	5
Organisation	6
Verksamhetsmål och uppföljning	8
Jämställda beslut	10
Jämställd resursfördelning	12
Upphandling	13
Könsrelaterat våld	14
Arbetsgivarperspektivet	16
Arbetsförhållanden.....	16
Förvärvsarbete och föräldraskap.....	18
Trakasserier	18
Rekrytering, utbildning och kompetensutveckling	21
Lön.....	24
Förslag inför handlingsplan 2017	25

Inledning

Det här är miljö- och hälsoskyddsförvaltningens jämställdhetsrapportering för 2016 och jämställdhetsplan för 2017 enligt anvisningar från stadskontoret. I förvaltningens verksamhetsplan för 2017 finns ett avsnitt som rör jämställdhetsarbetet där informationen i denna plan återges i förkortad version.

Förklaring till symbolerna för aktiviteternas status

Symbol	Status
	Ännu ej påbörjad
	Påbörjad
	Genomförd
	Ej genomförd/ej aktuell

Verksamhetsperspektivet

Verksamhetsperspektivet styrs av den europeiska deklarationen för jämställdhet, CEMR-deklarationen, vilken har fokus på medborgarna och riktar sig mot de kvinnor och män, flickor och pojkar, vilka kommunen möter i sin verksamhet, tex. kunder, elever, äldre, medborgare eller boende.

Perspektivet omfattar den politiska rollen, kommunens roll som tjänsteleverantör, upphandling av varor och tjänster samt könsrelaterat våld.

Den politiska rollen

Förväntade effekter

Att de politiska församlingarna och partierna:

- aktivt verkar för en representativ könsfördelning i alla folkvalda och offentliga beslutande organ (CEMR-deklarationen, artikel 2)
- vidtar åtgärder som gör det möjligt att förena privatlivet med yrkeslivet och offentliga uppdrag, t.ex. genom att se till att tidsscheman, arbetsmetoder och tillgången till omsorg om anhöriga anpassas så att alla folkvalda kan delta fullt ut (CEMR-deklarationen, artikel 2)
- regelbundet offentliggör rapporter om hur genomförandet av handlingsplanen för jämställdhet fortskrider (CEMR-deklarationen, artikel 4)
- bekämpar och förebygger fördomar, beteenden, språkbruk och bilder som har sin grund i stereotypa kvinno- och mansroller (CEMR-deklarationen, artikel 6)
- ser till att den egna interna och externa kommunikationen till fullo överensstämmer med detta åtagande och att positiva genusbilder och exempel främjas (CEMR-deklarationen, artikel 6).

Redovisning 2016

Könsfördelningen i miljö- och hälsoskyddsnämnden (november 2016)

Parti	Ordinarie ledamöter	Antal kvinnor	Antal män
M	2	0	2
KD	1	1	0
C	1	1	0
L	1	0	1
S	4	2	2
MP	1	1	0

Parti	Ordinarie ledamöter	Antal kvinnor	Antal män
SD	1	0	1
Totalt	11	5	6

Kommentar

Miljö- och hälsoskyddsnämnden består av elva ledamöter och elva ersättare. Presidiet i nämnden representeras av en kvinna (ordförande) och två män (förste resp. andre vice ordförande). Av ordinarie ledamöter i miljö- och hälsoskyddsnämnden är 55 procent män och 45 procent kvinnor. Av ersättarna i nämnden är 64 procent män och 36 procent kvinnor. Den totala könsfördelningen i nämnden (ledamöter plus ersättare) uppgår till 59 procent män och 41 procent kvinnor.

Verksamhet

All kommunal verksamhet ska arbeta aktivt med jämställdhetsintegrering enligt CEMR-deklarationen om jämställdhet. Det betyder att verksamheterna ska:

- låta göra jämställdhetsanalyser som ska granska politik, rutiner, praxis och modeller samt tilldelning av resurser. De ska vidare leda till prioriteringar och mål för att ta itu med det som kommer fram i analyserna (CEMR-deklarationen, artikel 9).

I Kommunprogrammet fastslås att arbetet med att analysera den statisk som finns i våra verksamheter ur ett genusperspektiv ska intensifieras. det är så vi kan utveckla och säkerhetsställa att vi använder resurserna på rätt sätt som bidrar till jämställdhet och smart ekonomi.

Jämställd verksamhet

Mål:

Alla kvinnor och män, flickor och pojkar, som är invånare eller som vistas i Jönköpings kommun ska ha rätt till bemötande, service och myndighetsutövning som är likvärdiga oavsett kön.

Aktiviteter/åtgärder	Status	Kommentar
Jämställdhetsarbetet kommuniceras ut till verksamheterna i organisationen.		För att ha jämställdhet på agendan är den en stående punkt på förvaltningens arbetsplatsträffar. För att operativt genomföra arbetet för jämställdhet har en jämställdhetsgrupp skapats under 2016.

Sammanfattning och analys 2016

Förvaltningen har under 2016 skapat en jämställdhetsgrupp med två deltagare från varje operativ enhet samt förvaltningschef och administrativ chef. Syftet med gruppen är att intensifiera och utveckla jämställdhetsarbetet på förvaltningen.

Gruppen var under hösten på en utbildningsdag om normkritik arrangerad av kommunens jämställdhetsstrateg.

Mål, aktiviteter och åtgärder 2017

Jämställdhetsgruppen på förvaltningen föreslår att följande särskilda aktiviteter genomförs.

- En enkel workshop/föreläsning om normkritiskt tänkande, med en extern föreläsare i samband med en APT.
- En ögonöppnande övning som jämställdhetsgruppen sätter ihop, i samband med en APT.

Vidare håller jämställdhetsgruppen ögonen öppna under året för en passande extern aktivitet för förvaltningen.

De aktiviteter och förslag som föreslogs i 2016 års handlingsplan för jämställdhet har inte genomförts. För att förbättra utfallet under kommande år har en jämställdhetsgrupp startats.

Organisation

Effekter :

Det finns en organisation för att utveckla jämställda verksamheter på varje förvaltning.

Politiker och chefer förstår sin roll och sitt ansvar för jämställdhetsintegreringen av verksamheten.

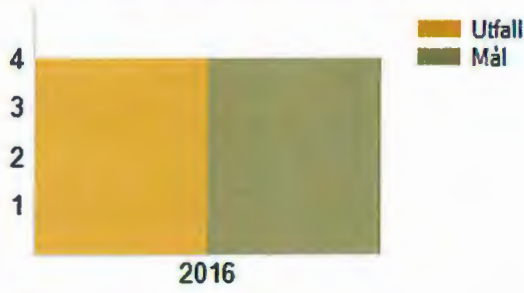
Aktiviteter/åtgärder	Status	Kommentar
Upprätta en organisation för jämställdhetsarbetet och beskriv den samma.	■	Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen består för närvarande av en förvaltningschef, tre operativa enheter med varsin chef plus ett kansli med en administrativ chef. Under 2016 har en grupp bildats som ska arbeta med jämställdhet. Till en början består gruppen av nio personer. Samtliga enheter är representerade i gruppen.
Utbilda processledare, nyckelpersoner och medarbetare i jämställdhetsfrågor.	■	Jämställdhetsgruppen var den 18 oktober 2016 på en utbildningsdag om normkritik.

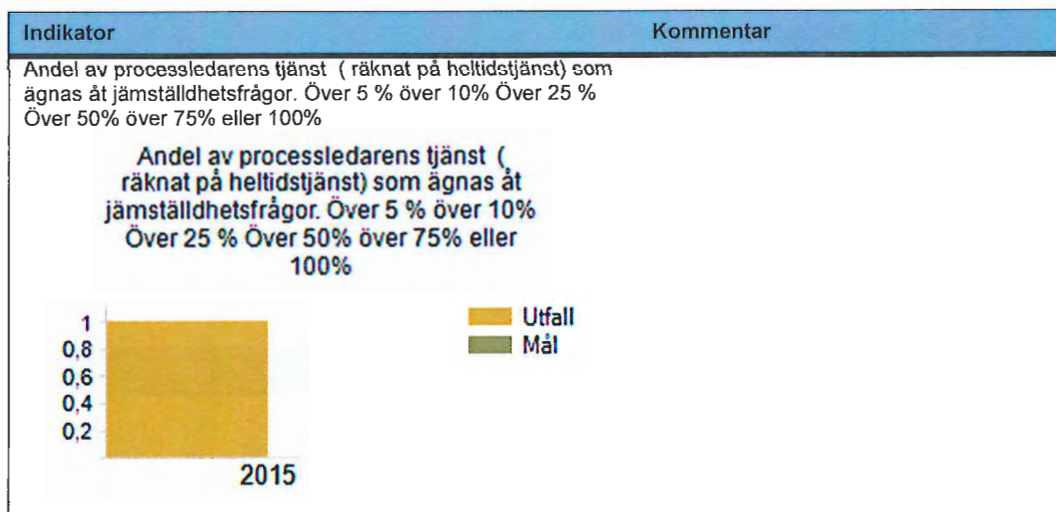
Sammanfattning och analys 2016

Förvaltningen har under 2016 skapat en grupp vars syfte är att utveckla jämställdhet i verksamheten. Både medarbetare och chefer ingår i gruppen. Genom denna förändring bedöms förvaltningen ha goda förutsättningar för ett effektivt genomförande av jämställdhetsplanen i framtiden.

Aktiviteter och åtgärder 2017

Jämställdhetsgruppen utvärderar sina prestationer kontinuerligt.

Indikator	Kommentar
Antal gånger som jämställdhet har varit uppe i nämnden. Antal gånger som jämställdhet har varit uppe i nämnden. 2016	Handlingsplan jämställdhet 2016
Antal gånger som jämställdhet har varit uppe på ledningsgruppen Antal gånger som jämställdhet har varit uppe på ledningsgruppen 2016	Tillsättning av jämställdhetsgrupp.
Antal möten med förvaltningen eller bolagets nyckelpersoner under året. Antal möten med förvaltningen eller bolagets nyckelpersoner under året. 2016	

Verksamhetsmål och uppföljning

Förväntad effekt:

Verksamhetsmålen och måluppföljningen är könsuppdelad och analyserad.

För att kunna utveckla jämställdhetsmål krävs könsuppdelad statistik och jämställdhetsanalyser.

Om ett mål är könsuppdelat istället för könsblint blir det stora skillnader när det gäller återrapportering och uppföljning, men också när det gäller genomförande.

Aktiviteter/åtgärder	Status	Kommentar
Utbildning i att utveckla jämställda verksamheter för chefer och politiker.	!	
Individbaserade mål i verksamhets och investeringsplanen jämställdhetsintegreras så att de riktar sig mot flickor och pojkar, kvinnor och män.	!	
Nya jämställdhetsmål utarbetas.	✓	Förvaltningens jämställdhetsmål: - Könsfördelning bland personalen är jämn. - Könsfördelningen i lednings-, projekt- och arbetsgrupper är jämn. - Det förekommer inte löneskillnader på grund av kön. - Alla har lika möjligheter att utveckla sin kompetens, oavsett könstillhörighet. - Det förekommer inga sexuella trakasserier.
Individbaserad statistik samlas in och redovisas könsuppdelat enligt kommunens policy.	✓	I verksamhetsplanen finns tre nyckeltal som redovisas könsuppdelat.

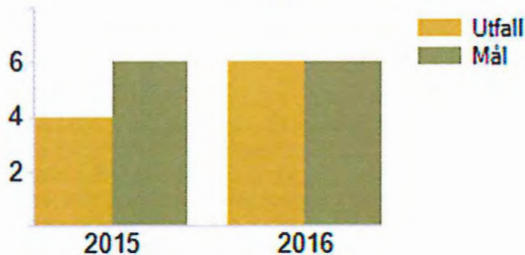
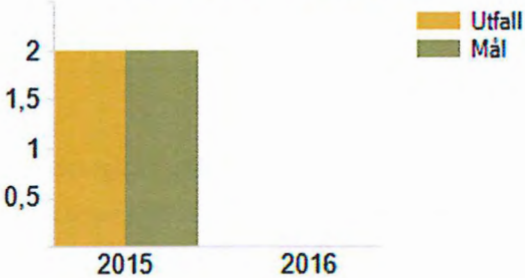
Aktiviteter/åtgärder	Status	Kommentar
Utbildning av handläggare och chefer i analys.		Den administrativa chefen har gått en kortare utbildning arrangerad av stadskontoret. Analys av statistisk data är viktig för att kunna identifiera effektfulla åtgärder.
Handläggare utbildas i könsuppdelad statistik och i att göra konsekvensbeskrivningar och analyser.		
Årlig uppföljning av utvecklingsarbetet att föra in jämställdhet i beslutsprocessen på ett tidigt stadium.		Vi ska aktivt arbeta för att använda ett enkelt språk i våra beslut och skrivelser. Detta för att alla oavsett bakgrund skall ha samma förutsättningar att ta till sig vår information eller våra krav. Under 2017 ska det anordnas en utbildning i jämställt bemötande för förvaltningen.
I anvisningarna för verksamhets och investeringsplanen anges att verksamhetsmåttan om möjligt ska synliggöra kön.		

Sammanfattning och analys 2016

Arbetet under året har framför allt handlat om att skapa förutsättning för ett långsiktigt mer effektivt jämställdhetsarbete. Resultatet visar sig gradvis under de kommande åren. Detaljerad analys och utbildning är viktigt och är en naturlig del i det fortsatta arbetet.

Aktiviteter och åtgärder 2017

Ingen särskild aktivitet planeras för 2017.

Indikator	Kommentar									
Antal och andel verksamhetsmål som riktar sig till flickor och pojkar, kvinnor och män. Antal och andel verksamhetsmål som riktar sig till flickor och pojkar, kvinnor och män. <table><thead><tr><th>År</th><th>Utfall</th><th>Mål</th></tr></thead><tbody><tr><td>2015</td><td>4</td><td>6</td></tr><tr><td>2016</td><td>6</td><td>6</td></tr></tbody></table>	År	Utfall	Mål	2015	4	6	2016	6	6	
År	Utfall	Mål								
2015	4	6								
2016	6	6								
Antal nya jämställdhetsmål som ingår i ordinarie verksamhetsstyrning Antal nya jämställdhetsmål som ingår i ordinarie verksamhetsstyrning <table><thead><tr><th>År</th><th>Utfall</th><th>Mål</th></tr></thead><tbody><tr><td>2015</td><td>2</td><td>2</td></tr><tr><td>2016</td><td>0</td><td>0</td></tr></tbody></table>	År	Utfall	Mål	2015	2	2	2016	0	0	
År	Utfall	Mål								
2015	2	2								
2016	0	0								

Inga nya mål har tillkommit i 2016 års verksamhetsplan, utöver de redan befintliga.

Jämställda beslut

Förväntad effekt:

Alla beslutsunderlag som har relevans för kvinnor och män, flickor och pojkar, har könskonsekvensbeskrivningar.

Under 2016 sista kvartal har remissblanketten fån kommunstyrelsen omarbetas så möjligheten finns att efterfråga ett jämställdhetsperspektiv. Detta är ett första steg att jämställdhetsintegrera beslutsprocessen.

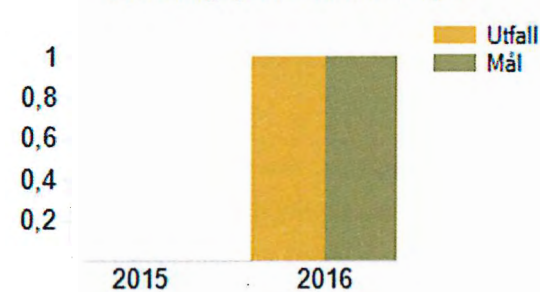
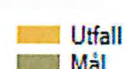
Sammanfattning och analys 2016

Inget speciellt arbete avseende jämställda beslut har skett under 2016.

Aktiviteter och åtgärder 2017

Ökad jämställdhetsintegrering i beslutsprocessen på förvaltningen ska utredas.

Vi ska aktivt arbeta för att använda ett enkelt språk i våra beslut och skrivelser. Detta för att alla oavsett bakgrund skall ha samma förutsättningar att ta till sig vår information eller våra krav.

Indikator	Kommentar
Antal diagram och text som är könsuppdelade, kommenterade och analyserade Antal diagram och text som är könsuppdelade, kommenterade och analyserade 2016	
Antal kvinnor och män som deltagit utbildning i jämställdhetsanalys. Antal kvinnor och män som deltagit utbildning i jämställdhetsanalys. 2015 2016	
Antal och andel handläggare och chefer som har utbildats i jämställda beslut. Kvinnor och män. Antal och andel handläggare och chefer som har utbildats i jämställda beslut. Kvinnor och män. 2015 2016	

Jämställd resursfördelning

Förväntad effekt:

Verksamheternas resursfördelning utgår från genomförda jämställdhetsanalyser.

Syftet är att förhindra att offentliga medel fördelas på ett orättvist och diskriminerande sätt. En budget kan ge sken av att vara könsneutral, men eftersom budgeten fördelar resurser mellan olika grupper av människor är det viktigt att ta reda på hur resursfördelningen påverkar kvinnor respektive män och flickor respektive pojkar. Om skevheter upptäcks måste kanske medel omdirigeras för att skapa en mer jämlik fördelning.

Resursfördelningen i en verksamhet kan utgå från olika styrsystem, vilket gör att mål om jämställd resursfördelning inte fungerar på nämndnivå. Inom dessa verksamheter blir jämställdhetsperspektivet istället ett perspektiv att beakta när resurser fördelas på annan nivå i organisationen.

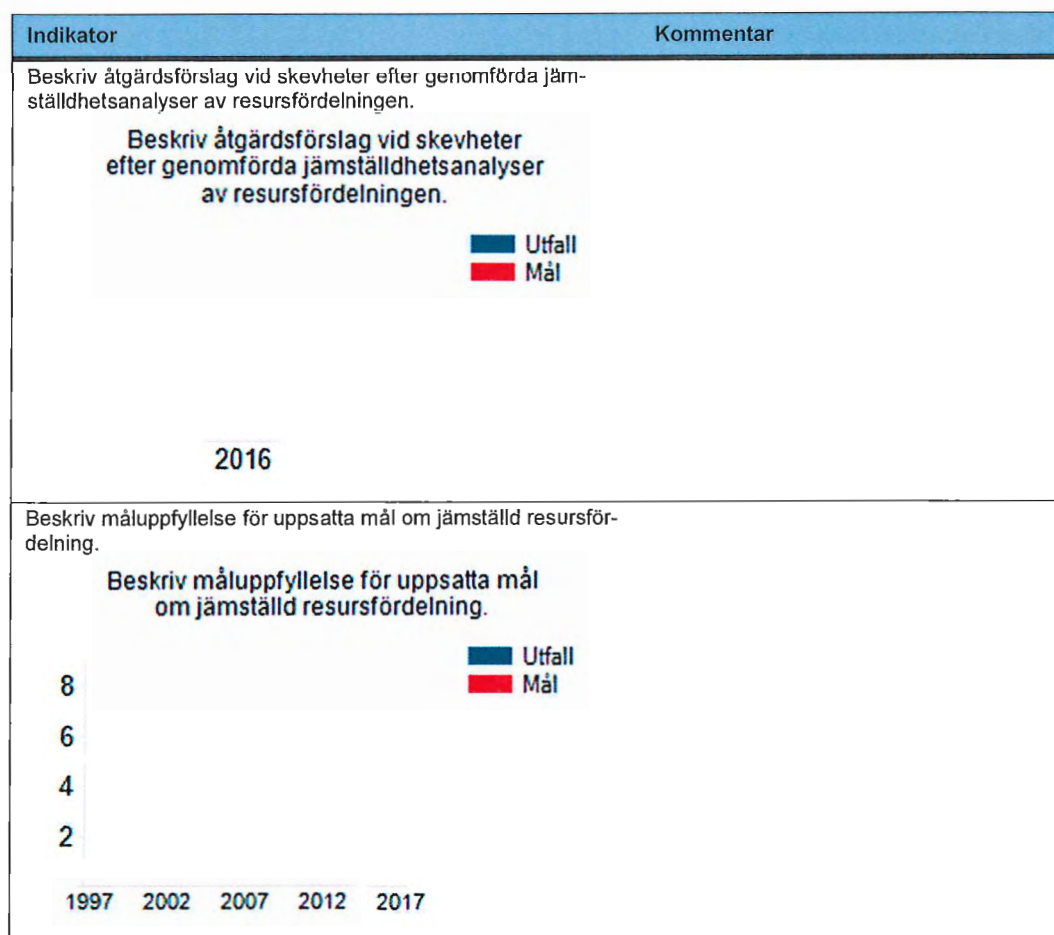
Aktiviteter/åtgärder	Status	Kommentar
Åtgärdsförslag vid oönskade skevheter efter genomförd jämställdhetsanalys av resursfördelningen.		Vid skyddsround skall olikheter i utrustning/inredning uppmärksammas och behov efterfrågas innan åtgärd.
Nämnder och styrelser utarbetar mål för jämställd resursfördelning		

Sammanfattning och analys 2016

I tillsynen föreligger inget behov av åtgärder avseende jämställd resursfördelning. I resursfördelningen inom kontoret föreligger däremot en risk för ojämställd fördelning.

Aktiviteter och åtgärder 2017

Vid skyddsround skall olikheter i utrustning/inredning uppmärksammas och behov efterfrågas.

Upphandling

Förväntad effekt:

Antalet tjänste- och varuupphandlingar som innehåller ett jämställdhetsperspektiv, enligt artikel 12 i CEMR-deklarationen, ska öka.

För varje viktigare kontrakt som kommunen avser att ingå beakta jämställdhetsaspekterna och de lagliga möjligheter som finns att främja jämställdhet

I kommunprogrammet: Kommunen är en stor kund av varor och tjänster och ska ställa väl genomtänkta krav vid upphandlingar. På så sätt kan vi säkerställa en hög kvalitet, ett bra pris och också möjligheter att påverka utvecklingen inom många områden. Viktiga delar i detta är bl a att främja sociala hänsyn, öka andelen närproducerade och ekologiska livsmedel samt utveckla jämställd upphandling.

Aktiviteter/åtgärder	Status	Kommentar
Beställaren följer upp ställda jämställdhetskrav i ordinarie uppföljningsförfarande.	—	
Se till att kontraktsvillkoren beaktar de jämställdhetsmål som ställts upp för kontraktet.	—	
Utnyttja de befogenheter som finns enligt EU's upphandlingslagstiftning för att ställa krav på social hänsyn (jämställdhet) som villkor för att fullgöra kontraktet.	—	
Utbilda upphandlingsavdelningen i "Jämställd upphandling"	—	Ej tillämpbar för miljö- och hälsoskyddsförvaltningen.

Sammanfattning och analys 2016

Förvaltningen har inte arbetat med detta mål under 2016. Orsaken är att upphandling är en mindre del inom vårt ansvarsområde.

Aktiviteter och åtgärder 2017

Ingen särskild aktivitet planeras under 2017.

Könsrelaterat våld

Jämställdhetspolitiskt mål

Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Målet uttrycker den yttersta konsekvensen av det ojämställda samhället, att män är överrepresenterade bland förövare och att kvinnor utsätts för grovt, upprepat, systematiskt och ibland dödligt våld.

CEMR-deklarationen artikel 22 – könsrelaterat våld

”Undertecknaren är medveten om att könsrelaterat våld, som drabbar kvinnor oproportionerligt hårt, är ett brott mot de grundläggande mänskliga rättigheterna och mot människors värdighet och fysiska och emotionella integritet. Undertecknaren förbinder sig därför att införa och stärka program och insatser mot könsrelaterat våld.”

Mäns våld mot kvinnor omfattar bl.a. våld och hot i arbetslivet, sexuella trakasserier och sexuella övergrepp samt våld i nära relationer. Våldet kan vara fysiskt, psykiskt, sexuellt, materiellt, ekonomiskt och socialt. Målet handlar om rätten att bestämma över sin egen kropp och sexualitet. Så som exploatering av kvinnor/ flickor och män/ pojk kroppar genom media reklam och pornografi.

Sammanfattning och analys 2016

Förvaltningen har inte arbetat med detta mål under 2016.

Aktiviteter och åtgärder 2017

Kommunens vägledning för chefer och medarbetare vid upptäckt av våld i nära relationer ska uppmärksammas på förvaltningen.

Arbetsgivarperspektivet

Mål:

Jönköpings kommun ska främja jämställdhet mellan, kvinnor och män, flickor och pojkar, för både kommunens invånare och anställda samt motverka diskriminering.

Syftet med den här delen av handlingsplanen är att kvalitetssäkra kommunens arbetsplatser så att de är jämställda och icke-diskriminerande.

Arbetsgivarperspektivet innehåller arbetsförhållanden, förvärvsarbete och föräldraskap, trakasserier/sexuella trakasserier, rekrytering, utbildning och kompetensutveckling samt lönefrågor.

Arbetsförhållanden

Diskrimineringslagen

Arbetsgivare ska genomföra åtgärder som krävs för att arbetsförhållandena ska lämpa sig för alla arbetstagare oavsett kön. (3 kap. 4§)

Delmål

1. Arbetsförhållanden för kvinnor och män är likvärdiga.
2. Både kvinnor och män får sina behov och villkor för en god arbetsmiljö tillgodosedda.
3. Rehabiliterings- och omställningsåtgärder är lika träffsäkra för kvinnor som för män.
4. Ohälsotalen minskar mer för kvinnor än för män. På sikt ska ohälsotalen vara lika låga för kvinnor som för män.

Aktiviteter/åtgärder	Status	Kommentar
Ärligen kartlägga, analysera och åtgärda för att minska timanställningar.	✓	Förvaltningen har endast i undantagsfall timanställda.
Ärligen kartlägga, analysera och åtgärda för att eliminera ofrivillig deltid.	✓	Ofrivillig deltid förekommer inte på förvaltningen.
Påbörjat särskilda åtgärder för att minska kvinnors ohälsa.	■	Under 2017 kommer utvecklingen av ohälsotalen på förvaltningen att bevakas. Fler chefer förväntas ge en positiv effekt för en god arbetsmiljö och bättre hälsa.

Sammanfattning och analys 2016

Goda arbetsförhållanden och en bra arbetsmiljö har hög prioritet på miljö- och hälsoskyddskon-

toret. På förvaltningen har gjorts en översyn av systemet för styrningen och ledningen. En förbättrad ledningsstruktur, innefattande bl.a. fler chefer för medarbetare, och ett effektivare arbetssätt är nödvändigt att införa. Nödvändigheten beror på hög sjukfrånvaro, lågaktivt arbetsmiljöarbete och låg grad av avgiftsfinansiering.

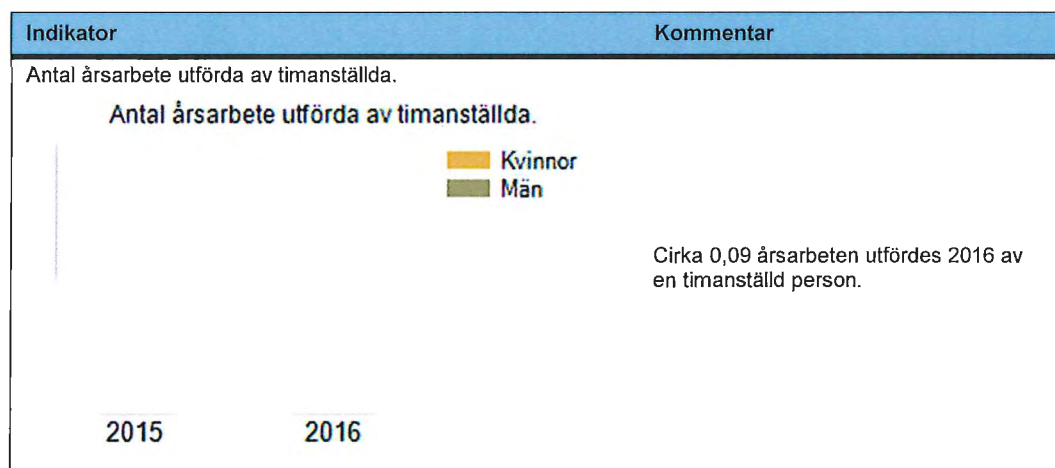
På miljö- och hälsoskyddskontoret arbetar 40 medarbetare. Cirka 72 procent är kvinnor. Sjukskrivningstalet är högre för kvinnor på kontoret än för männen. Utvecklingen följs noga. Det systematiska arbetsmiljöarbetet har intensifierats och hjälp har tagits från personalavdelning samt kommunhälsan. Trivselaktiviteter och friskvård uppmuntras. I samarbete med kommunhälsan erbjuds under 2016 samtliga anställda på förvaltningen hälsosamtal med möjlighet att genomföra en s.k. livsstilsbarometer.

Under 2016 har samverkansmöten mellan arbetsgivare och fackliga ombud förtätats på kontoret. En intern medarbetarenkät och skyddsronnd har genomförts. Förvaltningschef och administrativ chef har deltagit i kommunhälsans utbildning om arbetsmiljö. Utbildning har också tagits emot om kommunens nyinrättade verktyg för rehabiliteringsinsatser, Adato. I Adato hämtas sjukfrånvaro löpande från personalsystemet. Chefen får snabbt information när sjukfrånvaron kräver en insats. Vidare har förvaltningen varit representerad i kommunens seminarium Arbetsmiljödag 2016.

Aktiviteter och åtgärder 2017

Under 2017 kommer utvecklingen av ohälsotalen på förvaltningen att bevakas. De vid årsskiftet inrättade nya enhetscheferna förväntas ge en positiv effekt för en god arbetsmiljö och bättre hälsa. Genom ett fortsatt intensivt systematiskt arbetsmiljöarbete kommer arbetsmiljön att förbättras. Resultaten från kommunens medarbetarundersökning och arbetsmiljöenkät kommer att följas upp.

De brister som konstaterats genom livsstilsbarometer ska åtgärdas.

Förvärvsarbete och föräldraskap

Diskrimineringslagen och Föräldraledighetslagen

Arbetsgivare ska underlätta för både kvinnliga och manliga arbetstagare att förena förvärvsarbete och föräldraskap. (3 kap. 5§) Föräldraledighetslagen ska garantera föräldrarätten att vara föräldraledig utan risk för att missgynnas på sin arbetsplats.

Förväntade effekter

Fler kvinnor och män upplever att de kan förena arbete och föräldraskap. Arbetsorganisation och arbetstider stödjer ett jämställt uttag av föräldraledighet och VAB bland kommunens anställda kvinnor och män. Inga osakliga löneskillnader finns med anledning av föräldraledighet. Alla kommunens anställda ges möjlighet att göra karriär och förena chefskap och föräldraskap. Dessutom ska enligt kommunprogrammet fler medarbetare i kommunen uppmuntras att i större utsträckning göra ett jämt uttag av föräldraledigheten.

Aktiviteter/åtgärder	Status	Kommentar
Åtgärda hinder för att förena föräldraskap och förvärvsarbete minst en gång under planperioden		
Göra en kartläggning av löneutveckling för föräldralediga kvinnor respektive män minst en gång under planperioden.		
Riktlinjer ska årligen gå ut till lönesättande chefer vid löneöversyn där det bl.a. framgår att tidigare bedömning av arbetsinsatser för föräldralediga ska ligga till grund för löneöversynen.		

Sammanfattning och analys 2016

Särskilda åtgärder har inte under 2016 genomförts inom denna del av jämställdhetsarbetet.

Aktiviteter och åtgärder 2017

Under 2017 kommer förvaltningen att analysera lönestatistik och resultat från medarbetarundersökningen. Möjligheten att förena arbete och föräldraskap ska säkerställas. Förvaltningen följer stadskontorets riktlinjer vad gäller lönesättning vid föräldraledighet. Genom det nya personalsystemet underlättas mätningen av löneutvecklingen för kvinnor och män.

Trakasserier

Diskrimineringslagen

Arbetsgivaren ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier (kap 3. 6§). Det innebär att arbetsgivaren måste arbeta förebyggande – oavsett

om trakasserier eller kränkningar förekommer eller inte.

Förväntade effekter

Trakasserier tas på största allvar vid alla arbetsplatser, så att alla känner sig trygga att anmäla trakasserier. Ett aktivt arbete att motverka sexuella och andra trakasserier är en naturlig del av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Chefer har ansvar för att ett förebyggande arbete bedrivs. Chefer ansvarar också för att vidta åtgärder mot kränkningar och årligen följa upp desamma. Alla anställda har god kunskap om vad trakasserier innebär, vart de ska vända sig vid utsatthet och vad följderna kan bli om någon utsätter någon för trakasserier. Det finns en kommungemensam handlingsplan mot trakasserier i arbetsmiljöhandboken under rubriken psykosociala arbetsmiljöfaktorer.

Aktiviteter/åtgärder	Status	Kommentar
Förvaltningarna och bolagen anpassar den kommungemensamma handlingsplanen mot trakasserier till sin verksamhet om så behövs.	—	

Sammanfattning och analys 2016

Under 2016 har det i två separata medarbetarundersökningar (en förvaltningsegen och den kommunövergripande) konstaterats att någon upplever sig trakasserad. Det har inte varit möjligt att få kännedom om vem det är som upplever detta. Vidare är det uppenbart att kännedomen om vad man kan och ska göra vid trakasserier brister. Endast cirka 60 % av personalen upplever sig veta hur man kan/ska agera.

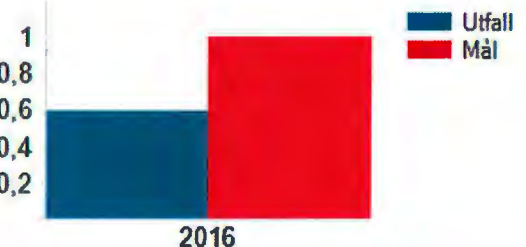
Detta är allvarligt och måste åtgärdas under 2017.

Aktiviteter och åtgärder 2017

Förvaltningen ska förtydliga vart man skall vända sig med klagomål, särskilt om det är någon i chefsställning som står för trakasserierna.

Hela förvaltningen ska utbildas i vad trakasserier och härskarteknik innebär.

Indikator	Kommentar
Antal deltagare på utbildningarna (könsuppdelat) Antal deltagare på utbildningarna (könsuppdelat) Legend: Kvinnor (Blue), Män (Red), Mål (Yellow) 2015 2016	
Andelen arbetsplatser som har undersökt risker för diskriminering eller repressalier under det gångna året. Andelen arbetsplatser som har undersökt risker för diskriminering eller repressalier under det gångna året. Legend: Utfall (Blue), Mål (Red) 2016	
Andel arbetsplatser som har svarat jakande på frågan om trakasserier varit aktuell som en arbetsmiljörisk under året. Andel arbetsplatser som har svarat jakande på frågan om trakasserier varit aktuellt som en arbetsmiljörisk under året. Legend: Utfall (Blue), Mål (Red) 2016	
Andel medarbetare som upplever att det har förekommit trakasserier eller sexuella trakasserier på arbetsplatserna de senaste	

Indikator	Kommentar						
12 månaderna.							
Andel medarbetare som upplever att det har förekommit trakasserier eller sexuella trakasserier på arbetsplatserna de senaste 12 månaderna.							
 <table><tr><th>År</th><th>Utfall</th><th>Mål</th></tr><tr><td>2016</td><td>~11.5</td><td>10</td></tr></table>	År	Utfall	Mål	2016	~11.5	10	
År	Utfall	Mål					
2016	~11.5	10					
Andelen medarbetare som uppger att de blivit utsatta för trakasserier eller sexuella trakasserier på arbetet det senaste året.							
Andelen medarbetare som uppger att de blivit utsatta för trakasserier eller sexuella trakasserier på arbetet det senaste året.							
 <table><tr><th>År</th><th>Utfall</th><th>Mål</th></tr><tr><td>2016</td><td>~0.028</td><td>0.025</td></tr></table>	År	Utfall	Mål	2016	~0.028	0.025	
År	Utfall	Mål					
2016	~0.028	0.025					
Andel medarbetare som känner till vart en ska vända sig om en har blivit utsatt för sexuella eller andra trakasserier.							
Andel medarbetare som känner till vart en ska vända sig om en har blivit utsatt för sexuella eller andra trakasserier.							
 <table><tr><th>År</th><th>Utfall</th><th>Mål</th></tr><tr><td>2016</td><td>~0.6</td><td>1.0</td></tr></table>	År	Utfall	Mål	2016	~0.6	1.0	
År	Utfall	Mål					
2016	~0.6	1.0					

Rekrytering, utbildning och kompetensutveckling

Diskrimineringslagen

Arbetsgivaren ska verka för att alla ska kunna söka lediga anställningar oavsett kön. Om det inte råder jämn könsfördelning ska arbetsgivaren särskilt anstränga sig för att få sökande av det underrepresenterade könet. Arbetsgivaren ska försöka se till att andelen av det underrepresenterade kö-

net efterhand ökar. Arbetsgivaren ska genom utbildning och kompetensutveckling och andra lämpliga åtgärder främja en jämn fördelning mellan kvinnor och män i skilda typer av arbeten och inom olika kategorier av arbetstagare. (3 kap. 7-9§).

Förväntade effekter

- Bryta traditionella val till gymnasier och praktik/sommarjobb.
- Kommunens gemensamma rekryteringsprocess är kvalitetssäkrad ur ett jämställdhetsperspektiv. Chefer ser styrkan i jämställdhet och mångfald på sin arbetsplats och har kunskap att genomföra rekryteringar ur ett ligabehandlingsperspektiv. Chefer kan komma att tillämpa positiv särbehandling när det råder könsobalans på en befattning som ska tillsättas (anställa underrepresenterat kön vid likvärdiga meriter och lämplighet).
- Goda utvecklingsmöjligheter för alla anställda kvinnor och män. Alla anställda kvinnor och män har en individuell utvecklings- och kompetensutvecklingsplan som följs. Det råder en jämn könsfördelning på chefsposter i förhållande till andelen anställda kvinnor och män inom respektive verksamhetsområde.

Aktiviteter/åtgärder	Status	Kommentar
Kartlägga och analysera könsfördelningen inom olika befattningar respektive yrken för att blottlägga stereotypa mönster.	✓	
Kartlägga och analysera könsfördelningen inom olika chefsbefattningar för att blottlägga stereotypa mönster.	✓	
Kontinuerlig utbildning i kvalitets-säkrad rekrytering ur ett likabehandlingsperspektiv	■	
Aktiva insatser från kommunens olika verksamheter för att motverka könsstereotypa yrkesval.	—	Ej tillämpbar för miljö- och hälsoskyddsförvaltningen.
Kartläggningar av karriärs- och utvecklingsmöjligheter för kvinnor och män på liknande jobb. Med karriär avses intern tillsättning som ny chef eller till högre befattning/specialisering.	!	

Sammanfattning och analys 2016

Det råder inte en jämn könsfördelning på chefsposter i förhållande till andelen anställda kvinnor och män på förvaltningen. Under december tillsattes tre nya enhetschefer, två kvinnor och en man. Könsfördelningen på chefsposter förbättrades då från 0 % till 40 % kvinnor. Andelen kvinnor på hela förvaltningen är ca 72 %.

Aktiviteter och åtgärder 2017

Förvaltningen utreder möjligheten att avidentifiera ansökningarna i rekryteringsprocessen.

Indikator	Kommentar
Andelen kvinnor och män som är chefer i Jönköpings kommun i förhållande till andelen anställda. Totalt och per förvaltning och bolag. Andelen kvinnor och män som är chefer i Jönköpings kommun i förhållande till andelen anställda. Totalt och per förvaltning och bolag. 2015 Legend: Anställda kvinnor, Chefer kvinn., Anställda män, Chefer män, Mål	
Antal deltagande chefer på rekryteringsutbildningarna Antal deltagande chefer på rekryteringsutbildningarna 2015 2016 Legend: Kvinnor, män, Mål	
Antal rekryteringar som är gjorda där positiv särbehandling har tillämpats Antal rekryteringar som är gjorda där positiv särbehandling har tillämpats 2015 2016 Legend: Utfall, Mål	

Kompetensbaserad rekrytering tillämpas vid all rekrytering på förvaltningen. Endast i det fall då två kandidaters kompetens är likvärdig kan positiv särbehandling tillämpas.

Lön

Diskrimineringslagen

Arbetsgivare ska göra lönekartläggning och analys vart tredje år och upprätta en handlingsplan för jämställda löner. (Kap. 3. 10-12§) En arbetsgivare får inte missgynna en deltidsarbetande arbetstare eller en arbetstare med tidsbegränsad anställning genom att tillämpa mindre förmånliga löne- eller andra anställningsvillkor.

MÅL

- Osakliga löneskillnader som har samband med kön eller flerfaldig diskriminering ska upptäckas och åtgärdas.
- Lönegapet mellan kvinnor och män anställda i kommunen ska minska efter att hänsyn tagits till lika och likvärdiga arbeten.

Förväntade effekter

Jämställdhetsperspektivet genomsyrar hela löneprocessen och lönesättning sker oberoende av kön och tjänstgöringsgrad.

Aktiviteter/åtgärder	Status	Kommentar
Jämställdhetsperspektivet är införlivat i stadskontorets och förvaltningars rutiner kring löneöversyn.	—	
Hålla den jämställdhetssäkrade arbetsvärderingen uppdaterad.	!	
Lönekartläggning av lika och likvärdiga arbeten i enlighet med diskrimineringslagen görs på stadskontoret.	—	

Sammanfattning och analys 2016

I handlingsplanen för 2016 låg en aktivitet på förvaltningschefen att genomföra en löneöversyn. Detta är inte gjort.

Aktiviteter och åtgärder 2017

En lönekartläggning genomförs inför lönerevisionen 2018.

Förslag inför handlingsplan 2017

Analys och förslag till åtgärder

För förbättrat jämställdhetsarbete bedöms normkritiskt tänkande och sakligt genomförda analyser av statistisk data vara effektiva åtgärder. Förvaltningen bör fokusera på dessa två delar med start under 2017.

Ett likvärdigt bemötande internt inom förvaltningen, inom kommunen och externt gentemot medborgare säkras genom kunskapshöjning och medvetandegörande. Förvaltningen satsar därför bland annat på att använda ett tydligare språk i möten människor emellan och i texter.

Särskild vikt läggs vid jämn resursfördelning. Detta gäller såväl lönesättning som hela arbetsmiljön.

Den intensifiering av jämställdhetsarbetet som jämställdhetsgruppen innebär ska utvärderas. Gruppens roll ska efter utvärderingen och vid behov förstärks.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Yttrande till kommunstyrelsen; Barnbokslut 2016

Mhn 2016:4790

Sammanfattning

Inför Barnbokslut 2016 har stadskontoret översänt frågor. Miljö- och hälsoskyddskontoret har besvarat frågorna.

Beslutsunderlag

Stadskontorets skrivelse Barnbokslut 2016

Miljö- och hälsoskyddskontorets tjänsteskrivelse 2017-02-22

Förvaltningens förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnar yttrande till kommunstyrelsen inför Barnbokslut 2016 enligt miljö- och hälsoskyddskontorets tjänsteskrivelse 2017-02-22.

Ärendet

Inför Barnbokslut 2016 har stadskontoret översänt frågor. Miljö- och hälsoskyddskontoret lämnar följande svar på frågorna.

1. Uppdrag ges till samtliga nämnder att analysera behovet av utbildning gällande barnkonventionen samt förutsättningar för att genomföra utbildningsinsatser.

Svar: FN:s barnkonvention ska beaktas inom de områden som miljö- och hälsoskyddsnämnden har ansvar för. Hos nämnd och förvaltning bör kompetensen om barnkonventionen ligga på en basnivå. Bland personalen på miljö- och hälsoskyddskontoret har alla ännu inte tagit del av grundutbildningen om barnkonventionen. Ambitionen är dock att alla ska utbilda sig. Så länge kurstillfällen kan ges under en rimlig tidsperiod är förutsättningarna goda för personalen att utbilda sig om barns rättigheter enligt barnkonventionen.

2. Vilka särskilda satsningar har ni gjort året 2016 för barnkonventionens genomförande?

Svar: Under 2016 har kommunens barnstrateg deltagit i ett förvaltningsövergripande arbete för att säkra kvaliteten i miljö- och hälsoskyddskontorets tillämpning av barnkonventionen. I ärenden i nämnden beaktas barns rättigheter enligt barnkonventionen.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSKONTORET
Besöksadress Juneporten
Västra Storgatan 16, Jönköping
miljo@jonkoping.se
Fax diarlet 036-10 77 86

**JÖNKÖPINGS
KOMMUN**

Ljuset vid Vättern

Enligt årliga beslut av miljö- och hälsoskyddsnämnden delar Jönköpings kommun ut miljöpris till en organisation eller enskild person som har gjort insatser som bidrar till resurshushållning, kretsloppstänkande eller ekologiskt hållbar utveckling. Under 2016 tilldelades miljöpriset bl.a. science centret Upptech, som genom experiment med lärande och lek på för barn och vuxna tydliggör ekologisk hållbar utveckling.

I syfte att främja barn och ungas hälsa har miljö- och hälsoskyddsnämnden samt tekniska nämnden haft ansvar att arbeta och utveckla giftfria förskolemiljöer i projektet Giftfri förskola. Projektet avslutades våren 2016. Arbetet har innefattat kommunikation och medvetandegörande om giftfri miljö, kontakter med kommunala förskolor, dialog med kommunens upphandlingsverksamhet, kontakter med fastighetsägare samt samverkan i nätverket Giftfria städer. Projektarbetet har legat till grund för en handlingsplan med förslag till hur giftfri miljö i förskolan ska hanteras i Jönköpings kommun.

Vad gäller det övergripande kemikaliarbetet har miljö- och hälsoskyddsnämnden under 2016 rekryterat en kemikaliestrateg som samordnar nämndernas arbete att genomföra och följa upp kommunens kemikalieplan. I kemikaliarbetet är barnen en viktig målgrupp.

Under ledning av Läkemedelsverket deltog under 2016 miljö- och hälsoskyddskontoret i det nationella tillsynsprojektet Barnkoll 2016. Projektet har innefattat kontroll av märkning på kosmetiska produkter för barn, t.ex. smink och varor riktade till barn i leksakshandeln. Ett viktigt mål i projektet har varit att öka kunskaperna hos företag som säljer kosmetiska produkter så att de kan ställa tydliga krav på leverantörer och även ge bättre information till kunder.

Som ytterligare satsning för barns livsvillkor har miljö- och hälsoskyddskontoret tillsammans med stadskontoret, kultur- och fritidsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, tekniska kontoret samt Vätterhem inlett ett samarbete under 2016 med det sociala företaget Retoy AB. Samarbetet innefattar bl.a. leksaksbytaraktiviteter i kommunen. I samband med aktiviteterna får barnen lära sig om hållbar konsumtion och om barnkonventionen.

3. Vilka utmaningar och/eller utvecklingsområden i relation till barnkonventionen ser ni under 2017 för er nämnd?

Svar: I kommunens arbete med att genomföra och att följa upp kemikalieplanen, som sker under samordning av kemikaliestrategen, finns flera åtgärder som syftar till att skydda barn från exponering från farliga ämnen som kan påverka deras hälsa. Åtgärderna ska i huvudsak genomföras av bl.a. utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen samt tekniska kontoret. Under 2017 kommer t.ex. förskollärare att få ytterligare utbildning om giftfri förskola. Vid byggnation av förskolor kommer bättre materialval att stå i fokus.

I mars 2017 ska miljö- och hälsoskyddsnämnden genomföra en medborgardialog om Attarpsdammen i Bankeryd. Vid dialogen kommer barn att få möjlighet att komma till tals.

Vidare kommer under 2017 samarbetet med Retoy AB att fortsätta. För samarbetet har miljö- och hälsoskyddsnämnden tilldelats miljömålsanslag med 125 tkr.

Inom miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsverksamhet görs fortlöpande tillsyn över kvalitén för buller och luft som kan påverka barn och ungas hälsa. Tillsyn avseende buller sker i skollokaler och i fråga om luft görs mätningar för att kontrollera att miljökvalitetsnormer för utomhusluft uppfylls inom kommunen. Buller och luft beaktas även i nämndens yttranden över förslag till detaljplaner och bygglov som rör miljöer där barn vistas.

Barnkonventionen

Ärendet berör barn enligt FN:s barnkonvention (jfr art. 3.1 m.fl.).

Håkan Strid
Miljö- och hälsoskyddschef

Anders Hansson
Administrativ chef

Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut samt tjänsteskrivelsen expedieras till kommunstyrelsen.

Barnbokslut 2016

Jönköpings kommuns barnbokslut 2016 behandlas av kommunfullmäktige i april 2017. Därför pågår nu ett arbete med att följa upp nämndernas arbete med de beslutade utvecklingsområdena i tidigare års barnbokslut.

Kommunfullmäktige beslutade 2012-10-18 § 300 att årligen upprätta ett barnbokslut senast i april månad. Syftet med barnbokslutet är att beskriva och följa utvecklingen av barns levnadsvillkor för att få en helhetsbild och ett samlat underlag för prioriteringar och inriktning för kommunens arbete med FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen.

Med anledning av barnbokslut 2016 önskas särskild redogörelse för nedan beslutat utvecklingsområde:

- Uppdrag ges till samtliga nämnder att analysera behovet av utbildning gällande barnkonventionen samt förutsättningar för att genomföra utbildningsinsatser.

Vidare önskas korta kommentarer kring följande frågor:

- Vilka särskilda satsningar har ni gjort året 2016 för barnkonventionens genomförande?
Exempelvis utbildat anställda i barnkonventionen, genomfört dialoger med barn, eller avsatt medel för genomförande utöver ordinarie verksamhet.
- Vilka utmaningar och/eller utvecklingsområden i relation till barnkonventionen ser ni under 2017 år för er nämnd?
Exempelvis utveckla indikatorer för att synliggöra särskild verksamhet i relation till barnkonventionen eller skapa förutsättningar för barn och ungas inflytande i verksamheten.

- Om status förändrats gällande tidigare beslutade utvecklingsområden som rör er nämnd vänligen kommentera kort.
Samtliga utvecklingsområden finns på nästa sida. Besvaras med: Ej genomfört, pågående eller genomfört och en kortare kommentar om arbetet.

Svar till kommunstyrelse@jonkoping.se senast 1/3-2017.

Åsa Ekman
Barnstrateg

Utvecklingsområden 2015	Status
Tematiska fördjupningen till barnbokslutet 2016 fokuserar på att tillsammans med barn och unga utreda orsaker till ökade stressnivåer samt ge förslag på förbättringsåtgärder för att minska stress och sömnsvårigheter hos barn och unga	
Uppdrag ges till samtliga nämnder att analysera behovet av utbildning gällande barnkonventionen samt förutsättningar för att genomföra utbildningsinsatser.	Pågående
Uppdrag ges till kommunstyrelsen att utreda vilka möjligheter som finns att utvidga det statistiska underlaget till barnbokslutet att omfatta fler barn och unga samt fler områden gällande barn och ungas livssituation.	
Utvecklingsområden 2014	Status
Att arbeta vidare med de områden från tidigare barnbokslut som ännu ej genomförts	Pågående
Att nämnderna särskilt uppmärksammar flickor på gymnasiet, barn och unga med utländsk bakgrund samt barn och unga med funktionsnedsättningar i kommande arbete	Pågående
Att i nästkommande barnbokslut belysa hbtq-personers livssituation.	Genomfört
Att anta styrdokument gällande barnets rättigheter i Jönköpings kommun	Ej genomfört
Att kartlägga och få en samlad bild av kommunens föräldrastödsverksamhet samt ge förslag till utveckling i enlighet med barnkonventionens krav	Ej genomfört
Att tydliggöra Barn- och elevombudets roll och synlighet med barnets bästa i beaktande	Genomfört
Att tillsammans med barn och unga utveckla och synliggöra stöd för de barn och unga som lever i utsatta livssituationer	Pågående
Att informera och vidareutbilda kommunens personal om anmälningsplikt vid oro om ett barn eller en ungdom far illa	Pågående
Att tillsammans med barn och unga finna former för barn och unga att skapa hälsosamma och hållbara levnadsvanor	Pågående
Att 2015 års barnbokslut inkluderar en tematisk fördjupning på temat mobbning och kränkningar.	Genomfört
Att tillämpningsmodellen för barnkonventionen i nämndernas beslutsfattande utvecklas.	Pågående
Utvecklingsområden barnbokslut 2013	Status
Att tillsammans med barn och unga utreda möjligheter, former och forum för inflytande i Jönköpings kommun i enlighet med artikel 12 i konventionen	Genomfört
Att utvärdera tillämpningsmodellen för barnkonventionen, utifrån konventionens krav, med särskilt fokus på modellens effekt för beslut samt eventuella effekter för barn	Genomfört

Utvecklingsområden barnbokslut 2012	Status
Arbeta med att utveckla kommande barnbokslut för Jönköpings kommun där fler indikatorer används samt möjliggör mer utrymme för barns och ungas egna kunskaper och analyser.	Pågående
Arbeta med att möjliggöra mätningar gällande yngre barns levnadsvillkor.	Ej genomfört
Arbeta med att möjliggöra mätningar gällande barn med funktionsnedsättningars levnadsvillkor.	Ej genomfört
Arbeta med tematiska områden för fördjupning gällande specifika artiklar i konventionen baserat på barns egna upplevelser som ett komplement till barnbokslutet.	Genomfört
Arbeta särskilt med artikel 2 om icke-diskriminering i all verksamhet med särskilt fokus på flickor och barn med utländsk bakgrund	Pågående
Arbeta med styrdokument gällande barnkonventionen med tydliga mål för kommunens arbete. Inklusiva plan för utbildning, tillämpning av konventionen samt stöd i arbetet för anställda och förtroendevalda i Jönköpings kommun	Ej genomfört

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Månadsrapport januari – februari 2017

Mhn 2017:694

Ärendet

Miljö- och hälsoskyddskontoret har upprättat en ekonomisk månadsrapport per januari – februari 2017. Rapporten framgår av bilaga.

Beslutsunderlag

Månadsrapport januari – februari 2017, bilaga

Miljö- och hälsoskyddskontorets tjänsteskrivelse 2017-03-03

Förvaltningens förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

– Månadsrapport januari – februari 2017 godkänns och läggs till handlingarna.

Barnkonventionen

Ärendet bedöms inte beröra barns rättigheter enligt FN:s barnkonvention.

Håkan Strid
Miljö- och hälsoskyddschef

Anders Hansson
Administrativ chef

Månadsrapport januari – februari 2017

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Innehållsförteckning

Ekonomi och verksamhet.....	3
Ekonomi	3
Investeringar.....	3
Åtgärdsplan	3
Åtgärder för nyanlända	3
Volymmått.....	3
Mål, resultat och uppdrag.....	4
Attraktiv kommun.....	4
Hållbart samhälle.....	5
Medborgare	5
Arbetsgivare	6
Medarbetare.....	8
Hälsostrategi.....	8

Ekonomi och verksamhet

Ekonomi

Vid sidan av åtgärder som finansieras med miljömålsanslag pekar prognosen på att verksamheten håller sig inom tilldelad budget. Av miljömålsanslag som avser flerårsprojekt för vattenundersökningar, muddringsprojekt (Barnarpasjön) och fiskevårdsåtgärder beräknas i nuläget ca 900 tkr användas under 2017 av totalt 2,2 mnkr. Miljömålsanslag avseende förorenad mark, mätningar av bensoapyren, kartläggning av mikroplast i Vättern och projektet Retoy avses förbrukas i sin helhet under 2017. Någon närmare prognos är än så länge svår att göra. För mer exakta prognoser får man avvakta hur 2017 års verksamhet utvecklar sig.

mnkr	Bokslut 2016	Budget	Prognos	Avvikelse
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	17	18	17,7	0,3

Investeringar

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har ingen investeringsbudget.

Åtgärdsplan

För att upprätthålla budgeten är det nödvändigt att förvaltningen tar ut tillsynsavgifter.

Åtgärder för nyanlända

Boendeförhållanden för flyktingmottagandet och nyanlända hanteras inom nämndens ordinarie tillsynsverksamhet för hälsoskydd och livsmedel.

Volymmått

	2015	2016	Prognos 2017
Antal tillsynsbesök			
Miljöbalken	566	815	850
Livsmedelslagen	1 702	1 790	1 800

Mål, resultat och uppdrag

Måls färgförklaringar

● Målet har nåtts eller förväntas nås ◆ Osäker bedömning om målet nås ■ Målet har ej nåtts eller bedöms inte kunna nås

Indikatorernas färgförklaringar

● Positiv trend ◆ Ingen förändring ■ Negativ trend

Uppdragens färgförklaringar

▶ Pågående enligt plan ▶ Pågående med avvikelse ✓ Avslutad enligt plan ✗ Avslutad med avvikelse
⏸ Väntläge — Ej genomförd

Attraktiv kommun

Uppdrag	Uppföljning och analys
▶ "Förenkla helt enkelt" Förvaltningar ska aktivt delta i projektet "Förenkla helt en-	Förvaltningen representeras i en s.k. företagarlots. Förvaltningschefen ingår i kommunens

Uppdrag

kelt" i samarbete med SKL.

Uppföljning och analys

styrgrupp för projektet "Förenkla helt enkelt".

Beslutat av:

Kommunfullmäktige

Hållbart samhälle

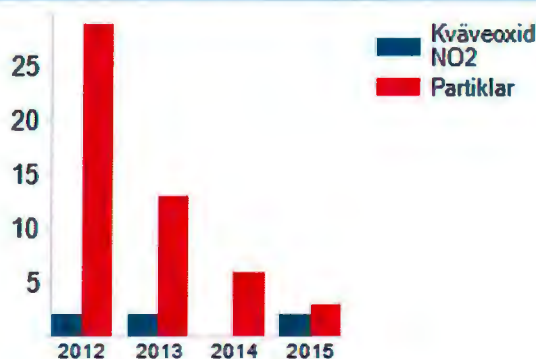
Resultatindikator

Luftkvalitet i förhållande till miljö-kvalitetsnormen
Mätning av antal överskridanden av miljö-kvalitetsnormen för partiklar gällande dygnsmedelvärde där antalet tillåtna överskridanden per år är 35 dygn.

Uppföljning och analys

Mätning sker under första halvåret 2017.

Antal åtgärdade bristfälliga avlopp
Åtgärder av bristfälliga avlopp som inte är godkända enligt miljöbalken till att uppfylla miljöbalkens krav alternativt uppkoppling mot det kommunala avloppsnätet.

Uppföljning och analys

Antal åtgärdade bristfälliga avlopp uppgick till 61 för 2015 och till 76 för 2016.

Uppdrag

Kemikalieplan

Det arbete som initierats kring att minska farliga kemikalier och öka kunskapen kring detta i kommunens verksamheter ska fortsätta. Särskilt ska barns miljöer prioriteras då de är mest utsatta. Det genomförda projektet resulterar i en kemikalieplan som ska implementeras. Det är angeläget att säkra att kommunens verksamheter har kompetens på kemikalieområdet.

Beslutat av:

Kommunfullmäktige

Uppföljning och analys

Tjänst som kemikaliestrateg tillsattes 2016. Strategen är samordningsansvarig för genomförande, uppdatering och uppföljning av kemikalieplanen. Åtgärder enligt kemikalieplanen ska i huvudsak genomföras av bl.a. utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen samt tekniska kontoret.

Medborgare

Mål

Målindikator

Mål

Målindikator

Övergripande jämställdhetsmål

Alla kvinnor och män, flickor och pojkar, som är invånare eller vistas i Jönköpings kommun ska ha rätt till bemötande, service och myndighetsutövning som är likvärdig oavsett kön.

Uppföljning och analys

Under 2016 har en jämställdhetsgrupp inrättats i förvaltningen. Gruppen består av representanter från samtliga delar i förvaltningen och har som huvudsakligt syfte att föreslå och genomföra aktiviteter som för framåt i jämställdhetsarbetet.

Resultatindikator

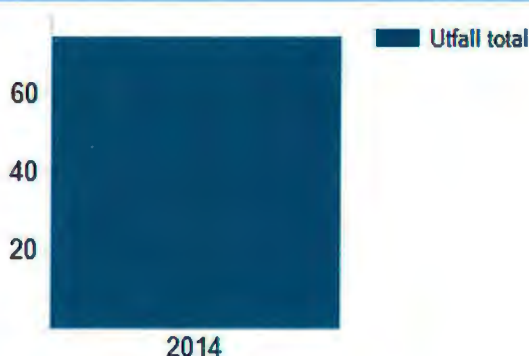

Företagsklimat, bemötande

Företagsklimatet enligt Öppna jämförelse. Betygsindex i enkätundersökningen Insikt när det gäller företagarnas bedömning av bemötande inom serviceområdet.

Uppföljning och analys

Se kommentar s. 4, Attraktiv kommun, Service och bemötande mot näringslivet, Uppföljning och analys.

Arbetsgivare

Mål

Målindikator

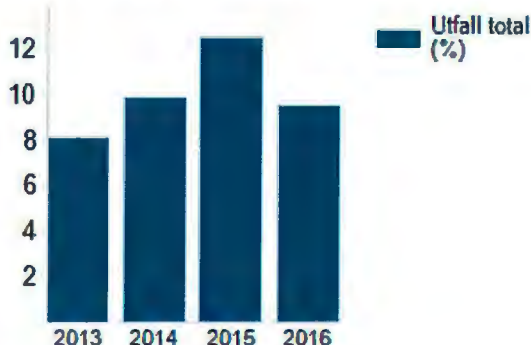
De kommunanställda ska spegla befolkningens sammansättning

De kommunanställda ska återspegla befolkningens sammansättning. Andelen anställda kvinnor och män i Jönköpings kommun med utländsk bakgrund ska öka under mandatperioden.

Uppföljning och analys

Av stadskontorets rapport "Anställda med utländsk bakgrund 2016" framgår att 9,5 procent av samtliga anställda på miljö- och hälsoskyddskontoret har utländsk bakgrund. Det innebär att andelen anställda med utländsk bakgrund har minskat med tre procentenheter sedan september 2015 (rapporten s. 11). På miljö- och hälsoskyddskontoret har medarbetare som är födda utomlands anställts på tre av kontorets fyra enheter: kanslienheten, livsmedelsenheten och miljöskyddsenheten. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har gett kontoret i uppdrag att vid rekrytering till hälsoskyddsenheten eftersträva att finna en medarbetare med utländsk bakgrund.

Andel anställda med utländsk bakgrund

Mål

Målindikator

Minskad sjukfrånvaro

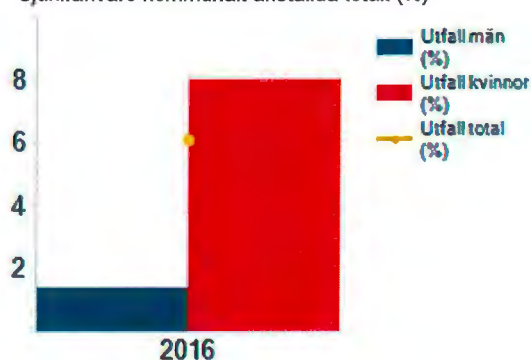
Sjukfrånvaron hos kommunens medarbetare ska minska under mandatperioden. Särskild vikt ska ägnas anställda kvinnor eftersom sjukfrånvaron är avsevärt högre bland dem än bland män.

Uppföljning och analys

För att minska sjukfrånvaro och arbetsrelaterad ohälsa på förvaltningen förs dialog med kommunhälsan. Det systematiska arbetsmiljöarbetet skärps, varvid Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) ska beaktas. I samarbete med kommunhälsan har samtliga anställda på förvaltningen erbjudits hälsosamtal med möjlighet att genomföra en s.k. livsstilsbarometer. Trivselaktiviteter och friskvård uppmuntras. För att minska sjukfrånvaro och ohälsa har även en förbättrad ledningsstruktur införts genom att tillsätta chefer för varje tillsynsenhet. Det är nödvändigt att införa effektivare arbetssätt på förvaltningen.

Enligt senaste uppgifter om sjuktal för 2017 uppgår sjukfrånvaron på miljö- och hälsoskyddskontoret till totalt 5,7 % av arbetstiden (7,0 % för kvinnor och 2,5 % för män). Den totala sjukfrånvaron ligger därmed under genomsnittet för kommunen på sammanlagt 7,3 % (7,9 % för kvinnor och 5,0 % för män).

Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt (%)

Resultatindikator

Medarbetarengagemang (HME)**totalt**

Medarbetarengagemangindex enligt resultat från medarbetarenkät. HME står för Hållbart medarbetarengagemang och mäter såväl nivån på medarbetarnas engagemang som chefernas och organisationens förmåga att ta tillvara på och skapa engagemang. HME-index består av nio frågor som tillsammans bildar ett totalindex för Hållbart medarbetarengagemang och tre delindex; Motivation, Ledarskap och Styrning. Totalindex formas som ett medelvärde av de nio frågorna. Ett högt värde indikerar en hög nivå på hållbart medarbetarengagemang.

Uppföljning och analys

HME enligt kommunens medarbetarenkät ska följas upp.

Uppdrag

Uppföljning och analys

Uppdrag	Uppföljning och analys
 Åtgärder för att minska sjukfrånvaron Medarbetare ska uppmuntras att ta hand om sin hälsa och följa friskvårdspolicyn. Arbetsmiljöarbetet ska vara hälsofrämjande. Vid frånvaro ska medarbetare tidigt kontaktas av sin chef eller motsvarande. Beslutat av: <i>Kommunfullmäktige</i>	Se kommentar s. 7, Arbetsgivare, Minskad sjukfrånvaro, Uppföljning och analys.
 Individuella chef- och ledaruppdrag Individuella chefs- och ledaruppdrag med planer för kompetensutveckling och stöd ska införas i all kommunal verksamhet. Våra chefer ska ges goda förutsättningar för sitt chefskap. Flexibla möjligheter för inhämtande av kunskap ska erbjudas, t ex avseende genus, hbtq-frågor och arbetsmiljö. Extern kompetens är ett viktigt komplement till den interna kunskapen. Beslutat av: <i>Kommunfullmäktige</i>	Individuella chefsuppdrag kommer att införas på miljö- och hälsoskyddskontoret med kompetensutveckling avseende bl.a. ledarskap och arbetsmiljö. Här ligger bl.a. kommunens chefsintroduktion, kommunhälsans utbildning om arbetsmiljö, kurs i kompetensbaserad rekrytering och ledarskapsutbildning.
 Modell för studentmedarbetare Uppdrag ges till samtliga nämnder att kartlägga behovet av och möjligheten att anställa studentmedarbetare i sina verksamheter. Uppdragen redovisas för kommunstyrelsen senast 2017-06-30. Från kommunprogram: En modell med studentmedarbetare ska prövas i syfte att marknadsföra Jönköpings kommun som en attraktiv arbetsgivare och stärka oss som studentstad. Studenter ska ges en bild av de många intressanta arbetsuppgifter som finns i kommunens verksamheter. Modellen ger oss möjlighet att vara en förebild för andra arbetsgivare och stärka relationen mellan högskolestudier och arbetsliv. (Personalchefsgruppen) Beslutat av: <i>Kommunfullmäktige</i>	Uppdraget redovisas i miljö- och hälsoskyddsnämnden våren 2017.

Medarbetare

Hälsostrategi

Stadskontorets förslag ”Hälsostrategi – Utvecklingsområden för friskare arbetsplatser i Jönköpings kommun” har tillstyrkts av miljö- och hälsoskyddsnämnden enligt beslut MhN 2017-02-09, § 150. Förslaget till hälsostrategi stämmer väl överens med det hälsofrämjande arbete som pågår på miljö- och hälsoskyddskontoret.